

INCIL

Bütün hakları saklıdır. Telif hakkı sahiplerinin yazılı izni olmadan bu yayının herhangi bir biçimde basılıp çoğaltılması (fotokopi yoluyla çoğaltılması, bilgisayar ortamında kullanılması, kaset veya CD'ye kaydedilmesi dahil) yasaktır. Kitabın metnini yukarıda anılan herhangi bir biçimde kullanmak isteyenler, telif hakkı sahiplerinin yazılı izni için yayıncıya başvurmalıdır. Kaynağını açık şekilde belirtmek koşuluyla 100 (yüz) ayeti geçmeyen, Eski ya da Yeni Antlaşma kitaplarından herhangi birinin tamamını içermeyen alıntılar için, telif hakkı sahiplerinden yazılı izin alma zorunluluğu yoktur.

Yeni Antlaşma © *The Bible Society in Turkey (Kitabı Mukaddes Şirketi) & The Translation Trust / Yeni Yaşam Yayınları, 2001, 2008*

Bu kitabın tüm yayın hakları Kitabı Mukaddes Şirketi ile Yeni Yaşam Yayınları'na aittir.

ISBN: 978-975-8318-43-8

2 M

Kitabı Mukaddes Şirketi
İstiklal Caddes No:237 Tünel,
Beyoğlu - İstanbul
Tel: 0212 244 20 60 / 512 44 45
Fax: 0212 511 11 43
email: bilgi@kitabimukaddes.com
www.kitabimukaddes.com

Yeni Yaşam Yayınları
Serasker Cad. Sakız Sok.
Ayaç-2 İşhanı, No:40/1-2
Kadıköy - İstanbul
Tel: 0216 414 20 61 / 414 16 15
Fax: 0216 348 05 26
www.yyyayinlari.com

Basım Yeri: Mat Yapım
Tel: 0212 511 39 07 - 0212 511 58 57

Haziran 2012

İÇİNDEKİLER

İncil (Yeni Antlaşma)

Önsöz	v
Matta	1
Markos	62
Luka	100
Yuhanna	162
Elçilerin İşleri	206
Pavlus'tan Romalılar'a Mektup	262
Pavlus'tan Korintliler'e 1. Mektup	286
Pavlus'tan Korintliler'e 2. Mektup	308
Pavlus'tan Galatyalılar'a Mektup	323
Pavlus'tan Efesliler'e Mektup	332
Pavlus'tan Filipililer'e Mektup	341
Pavlus'tan Koloseliler'e Mektup	347
Pavlus'tan Selanikliler'e 1. Mektup	353
Pavlus'tan Selanikliler'e 2. Mektup	359
Pavlus'tan Timoteos'a 1. Mektup	363
Pavlus'tan Timoteos'a 2. Mektup	370
Pavlus'tan Titus'a Mektup	375
Pavlus'tan Filimon'a Mektup	379
İbraniler'e Mektup	381
Yakup'un Mektubu	401
Petrus'un 1. Mektubu	408
Petrus'un 2. Mektubu	416
Yuhanna'nın 1. Mektubu	421
Yuhanna'nın 2. Mektubu	428
Yuhanna'nın 3. Mektubu	430
Yahuda'nın Mektubu	432
Vahiy	435
Mezmunlar	465
Birimler Cetveli	642
Sözlük	644
Kaynak Ayetler	657

ÖNSÖZ

Yirmi yedi kitaptan oluşan İncil (Yeni Antlaşma) Grekçe yazılmıştır. İlk dört kitap İsa'nın yaşamını, öğretilerini, ölüm ve dirilişiyle ilgili bilgileri içermektedir. Elçilerin İşleri Kitabı, İsa'nın ölümünden sonra elçilerin bu öğretiyi yaymak için yaptığı işleri anlatır. İncil'de yer alan mektuplar, İsa Mesih'in elçileri ve yakın izleyicileri tarafından, ilk inanlı topluluklarına (kiliselere) yol göstermek, O'nun öğretisine uygun bir yaşam sürmelerini sağlamak ve karşılaştıkları sorunların üstesinden nasıl gelebileceklerini göstermek amacıyla Tanrı'nın esiniyle yazıldı. İncil'in son kitabı olan Vahiy inanlıları sıkıntılar karşısında cesaretlendirir, gelecekteki olayları simgelerle açıklar.

İncil'in Çağdaş Türkçe Çevirisi

Kutsal Kitap'ın ilk çevirisi 17. yüzyılda Padişah IV. Mehmet'in döneminde yapıldı. Padişahın çevirmenlerinden Ali Bey'in bu çevirinin sonuçlanmasında önemli katkısı oldu. 1827 yılında Arap harfleriyle yayınlanan çeviri dil devriminden önce birkaç kez gözden geçirildi. Çeviri, 1941 yılında Latin harfleriyle yayınlanmadan önce bir kez daha gözden geçirildi ve günümüze dek kullanılageldi. Son 30 yıl içinde dilde yapılan özleşme çalışmaları yeni bir çeviriyi gerekli kıldı.

Elinizdeki İncil çevirisi ilk kez 1987 yılında yayınlandı. Çeviri, son on yıl içinde yapılan Eski Antlaşma çevirisiyle ilgili çalışmalar ışığında yeniden gözden geçirildi. Çeşitli dillerde milyonlarca okuyucuya seslenen yeni Kutsal Kitap çevirilerinin çoğunda Eski ve Yeni Antlaşma metinleri arasında terminoloji ve üslup uyumu sağlamak için bu tür bir işleme gerek duyulmaktadır.

Çeviride İzlenen Yöntem

İncil'in öbür dillerde yapılmış çevirileri gibi, bu çeviri de bir kurul tarafından gerçekleştirildi. Amaç, Türkçe'nin doğal anlatımından uzaklaşmadan, özgün Grekçe metnine sadık bir çeviri yapmaktır.

Çeviride şöyle bir çalışma yöntemi izlendi: Çevirmenlerin geliştirdiği ilk taslaklar düzeltmenlere gönderilmeden önce, Grekçe uzmanları tarafından özgün metne uygunluğu yönünden sıkı bir incelemeden geçirildi. Bu işlemlerden sonraki yeni metinler, düzeltmenler ve üslup uzmanlarınca

iki üç kez gözden geçirildi. Düzeltmelerle üslupçuların son önerileri, çevirmen, Grekçe uzmanı, düzeltmen ve üslupçuların da katıldığı çeviri kurulunda görüşülüp sonuçlandırıldı. Çeviri Kurulu, yılda üç dört kez toplanarak yukarıda sözü edilen işlemlerden geçen metindeki son pürüzleri giderdi. Böylelikle Kurul, tam bir görüş birliğiyle metni onayladı. Çeviri, sekiz yıl sürmüş olan ağır ve çetin bir çalışmanın ürünüdür.

Metinle İlgili Bilgiler

Okuyucuya belirli konuları anlamakta yardımcı olsun diye metne yer yer başlıklar eklendi. Başlıkların hemen altında, benzeri konulara değinen öbür kaynak ayetlerin bölüm ve numaraları ayrıca verildi. Okuyucu bundan başka sayfaların dibinde değişik bazı yardımcı bilgiler bulacaktır. Bunlar, hem metinde hem sayfanın dibinde alfabetik sırayla yazılan ve küçük harflerle belirtilen dipnotları içerir. Bir ayetin ilişkili olduğu Eski ve Yeni Antlaşma bölümleri de ilgili ayetle birlikte sayfanın dibinde verildi. Kaynak ayetlerde ve başlıkların altında kullanılan kısaltmaların listesi aşağıdaki gibidir:

Eski Antlaşma (Tevrat ve Zebur)

1 Yar. .... Yaratılış	21 Vai. .... Vaiz
2 Çık. .... Mısır'dan Çıkış	22 Ezg. ... Ezgiler Ezgisi
3 Lev. .... Levililer	23 Yşa. .... Yeşaya
4 Say. .... Çölde Sayım	24 Yer. .... Yeremya
5 Yas. .... Yasa'nın Tekrarı	25 Ağı. .... Ağıtlar
6 Yşu. .... Yeşu	26 Hez. ... Hezekiel
7 Hâk. .... Hâkimler	27 Dan. ... Daniel
8 Rut ..... Rut	28 Hoş. ... Hoşea
9 1Sa. 1.Samuel	29 Yoe. ... Yoel
10 2Sa. 2.Samuel	30 Amo. ... Amos
11 1Kr. 1.Krallar	31 Ova. ... Ovadya
12 2Kr. ... 2.Krallar	32 Yun. ... Yunus
13 1Ta. 1.Tarihler	33 Mik. ... Mika
14 2Ta. 2.Tarihler	34 Nah. ... Nahum
15 Ezr. .... Ezra	35 Hab. ... Habakkuk
16 Neh. ... Nehemya	36 Sef. .... Sefanya
17 Est. .... Ester	37 Hag. ... Hagay
18 Eyü. ... Eyüp	38 Zek. ... Zekeriya
19 Mez. ... Mezmurlar (Zebur)	39 Mal. ... Malaki
20 Özd. ... Süleyman'ın Özdeyişleri	

Yeni Antlaşma (İncil)

- 1 Mat. .... Matta
- 2 Mar. .... Markos
- 3 Luk. .... Luka
- 4 Yu. .... Yuhanna
- 5 Elç. .... Elçilerin İşleri
- 6 Rom. .... Pavlus'tan Romalılar'a Mektup
- 7 1Ko. .... Pavlus'tan Korintliler'e Birinci Mektup
- 8 2Ko. .... Pavlus'tan Korintliler'e İkinci Mektup
- 9 Gal. .... Pavlus'tan Galatyalılar'a Mektup
- 10 Ef. .... Pavlus'tan Efesliler'e Mektup
- 11 Flp. .... Pavlus'tan Filipililer'e Mektup
- 12 Kol. .... Pavlus'tan Koloseliler'e Mektup
- 13 1Se. .... Pavlus'tan Selanikliler'e Birinci Mektup
- 14 2Se. .... Pavlus'tan Selanikliler'e İkinci Mektup
- 15 1Ti. .... Pavlus'tan Timoteos'a Birinci Mektup
- 16 2Ti. .... Pavlus'tan Timoteos'a İkinci Mektup
- 17 Tit. .... Pavlus'tan Titus'a Mektup
- 18 Flm. .... Pavlus'tan Filimon'a Mektup
- 19 İbr. .... İbraniler'e Mektup
- 20 Yak. .... Yakup'un Mektubu
- 21 1Pe. .... Petrus'un Birinci Mektubu
- 22 2Pe. .... Petrus'un İkinci Mektubu
- 23 1Yu. .... Yuhanna'nın Birinci Mektubu
- 24 2Yu. .... Yuhanna'nın İkinci Mektubu
- 25 3Yu. .... Yuhanna'nın Üçüncü Mektubu
- 26 Yah. .... Yahuda'nın Mektubu
- 27 Va. .... Vahiy

İncil'deki 27 kitabın her birine birer giriş bölümü eklendi. Bunlar, ilgili kitabın içeriğine ilişkin kısa bir özet ve açıklayıcı bilgiler vermektedir.

Okuyucunun yabancı olduğu sözcük ve terimleri açıklayan kısa bir sözlük ile İncil'in yazıldığı dönemde kullanılan ağırlık, hacim, uzunluk ve para birimlerine ilişkin bir cetvel kitabın sonuna eklendi. Sözlükte açıklanan terim ve kavramlar metin içinde * ile belirtildi.

İncil'de Ayetleri Nasıl Bulacağız?

İncil'i oluşturan kitaplar bölümlere, bölümler de ayetlere ayrılmıştır. Yukarıda bu kitapların adları, tam ve kısaltılmış halleriyle verilmiştir.

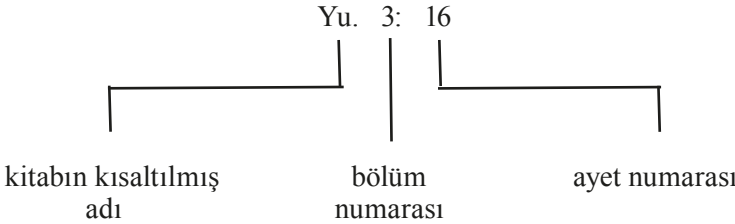
Başlıkların altında, dipnotlarda ya da öbür açıklayıcı metinlerde çeşitli kaynak ayetlerin numaraları veriliyor. Bunlar çoğunlukla ayetin bulunduğu kitabın kısaltılmış adı, bölüm ve ayet numaralarından oluşur. Örneğin:

Yu.3:16

Bu örnekte Yu. Yuhanna kitabının kısaltılmış adını,

3 rakamı üçüncü bölümü

16 rakamı ise üçüncü bölümün on altıncı ayetini göstermektedir.

Adlar

İncil'de geçen adlar okunduğu biçimiyle çevrildi. Türkçe'de var olan kişi ve yer adları olduğu gibi korunmuş, bölge adları bugünkü coğrafi bölgelerden farklı olduğu için Grekçe biçimleriyle çevrilmiştir. Ayrıca Kudüs Kenti için İncil'in yazıldığı çağdaki ad olan Yerusâlim kullanıldı.

Temel Metin

İncil çevirisi Kitabı Mukaddes Şirketi'yle çoğu uzmanların dünyaca ortak metin olarak kabul ettiği Kitabı Mukaddes Şirketi'nin üçüncü baskısını yaptığı Grekçe metninden yapıldı.

Çeviri Kurulu, bu çalışmanın sonuçlandırılmasında emeği geçen herkese teşekkürü bir borç bilir. Dileğimiz bu çalışma aracılığıyla Tanrı'nın övülmesi ve yüceltilmesidir.

MATTA

GİRİŞ

Genel Bakış: *Matta'nın amacı, İsa'nın yaşamını, öğretisini, ölümünü ve dirilişini anlatmaktır. Özellikle İsa'nın peygamberlerce geleceği bildirilen ve Yahudilerce uzun zamandır beklenen Mesih olduğunu göstermek ister. Bunun için İsa'nın gelişiyile gerçekleşen peygamberlik sözlerinden alıntılara yer verir¹. İsa'nın kurtuluş Müjdesi'nin bütün uluslar için olduğunu ayrıca vurgular².*

Kitabın İçeriği: *Matta, İsa'nın soyağacı ve doğumuna ilişkin bilgileri vermekle başlar (1:1-2:23). İsa'nın vaftiz oluşunu ve Şeytan tarafından nasıl denendiğini anlattıktan sonra O'nun faaliyetlerine geçer. Kendisine gelen hastaların tümünü iyileştirdiği bazı olayları kaydeder³; belirli bazı hastaları iyileştirmesinden⁴ ve öbür mucizelerinden⁵ de söz eder. Bununla birlikte ağırlık, İsa'nın beş temel bölümde⁶ toplanan öğretisine veriliyor. Bu öğretinin odağında Göklerin Egemenliği⁷ bulunuyor. Göklerin Egemenliği, İncil'in öbür kısımlarında Tanrı'nın Egemenliği diye de geçer. İsa'nın ilk gelişiyile başlayan bu egemenlik, O'nun Kral olarak dönüşüyle tamamlanacaktır. Günahlarından dönüp İsa'yı izleyenler, egemenliğin çocukları olurlar. Bunlar, İsa'nın özellikle Dağdaki Konuşma'da açıkladığı yeni yaşama çağrılıyorlar (5-7 bölümleri). Örneğin, ön planda bulunmak yerine başkalarına hizmet etmeyi amaç edinmeliler⁸; gösterişe kapılmadan iyilik yapmalılar (6:1-18); bağışlayıcı olmalılar (18:21-35); canları pahasına da olsa İsa'yı izlemeliler⁹.*

İsa, sözleri ile eylemleri arasında büyük uyumsuzluklar olan Yahudi din önderlerini şiddetle eleştirir. Onlar için şöyle der: «Göklerin Egemenliği'nin kapısını insanların yüzüne kaparlar; ne kendileri içeri girerler, ne de girmek isteyenleri bırakırlar»¹⁰. Buna karşılık İsa, doğru kişileri değil, günahkârları çağırmaya gelmiştir (9:13). İsa ayrıca çağın sonu, kendisinin ikinci gelişi ve son yargı konusunda açıklamalarda bulunur; izleyicilerinin bütün bu olaylara hazırlıklı olmaları gerektiğini anlatır¹¹. İsa'nın kimliğine gelince, Matta imalı ama kesin konuşur¹².

Son bölümler İsa'nın ölümünü ve dirilişini anlatır. Ondan önce İsa, nasıl öleceğini birkaç kez açıklar. Son yemeğinde, «Kanım... günahların bağışlanması için birçokları uğruna akıtılan antlaşma kanıdır» der

(26:28). Uzun zamandan beri onu öldürmeyi tasarlayan Yahudi önderlerce tutuklanır, yargılanır ve Romalı vali tarafından çarmıha gerilir. Öliir ve dirilir. Kitap, İsa'nın izleyicilerine verdiği ünlü son buyruğuyla noktalanır: «Gökte ve yeryüzünde bütün yetki bana verildi. Bu nedenle gidin, bütün ulusları öğrencilerim olarak yetiştirin...»

Ana Hatlar:

1:1-2:23 İsa'nın doğumu ve çocukluğu

3:1-4:16 İsa'nın göreve hazırlanması

4:17-18:35 İsa'nın Celile ve çevresindeki faaliyetleri

19:1-20:34 Yeruşalim (Kudüs) yolunda

21:1-27:66 İsa'nın Yeruşalim'de öğretisini yayması, tutuklanıp çarmıha gerilmesi

28:1-20 İsa'nın dirilmesi

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 657

İsa Mesih'in Soy

(Luk. 3:23-38)

1 ¹⁻²İbrahim oğlu, Davut oğlu İsa Mesih'in soy kaydı şöyledir:

İbrahim İshak'ın babasıydı,

İshak Yakup'un babasıydı,

Yakup Yahuda ve kardeşlerinin babasıydı,

³Yahuda, Tamar'dan doğan Peres'le Zerah'in babasıydı,

Peres Hesron'un babasıydı,

Hesron Ram'ın babasıydı,

⁴Ram Amminadav'ın babasıydı,

Amminadav Nahşon'un babasıydı,

Nahşon Salmon'un babasıydı,

⁵Salmon, Rahav'dan doğan Boaz'ın babasıydı,

Boaz, Rut'tan doğan Ovet'in babasıydı,

Ovet İşay'ın babasıydı,

⁶İşay Kral Davut'un babasıydı,

Davut, Uriya'nın karısından doğan Süleyman'ın babasıydı,

⁷Süleyman Rehavam'ın babasıydı,

Rehavam Aviya'nın babasıydı,

Aviya Asa'nın babasıydı,

⁸Asa Yehoşafat'ın babasıydı,

Yehoşafat Yehoram'ın babasıydı,

- Yehoram Uzziya'nın babasıydı,
⁹ Uzziya Yotam'ın babasıydı,
 Yotam Ahaz'ın babasıydı,
 Ahaz Hizkiya'nın babasıydı,
¹⁰ Hizkiya Manaşşe'nin babasıydı,
 Manaşşe Amon'un babasıydı,
 Amon Yoşiya'nın babasıydı,
¹¹ Yoşiya, Babil sürgünü* sırasında doğan Yehoyakin'le kardeşlerinin
 babasıydı,
¹² Yehoyakin, Babil sürgününden sonra doğan Şealtiel'in babasıydı,
 Şealtiel Zerubbabil'in babasıydı,
¹³ Zerubbabil Avihut'un babasıydı,
 Avihut Elyakim'in babasıydı,
 Elyakim Azor'un babasıydı,
¹⁴ Azor Sadok'un babasıydı,
 Sadok Ahim'in babasıydı,
 Ahim Elihut'un babasıydı,
¹⁵ Elihut Elazar'ın babasıydı,
 Elazar Mattan'ın babasıydı,
 Mattan Yakup'un babasıydı,
¹⁶ Yakup Meryem'in kocası Yusuf'un babasıydı.
 Meryem'den Mesih* diye tanınan İsa doğdu.

¹⁷Buna göre, İbrahim'den Davut'a kadar toplam on dört kuşak, Davut'tan Babil sürgününe kadar on dört kuşak, Babil sürgününden Mesih'e kadar on dört kuşak vardır.

İsa Mesih'in Doğumu

(Luk.2:1-7)

¹⁸İsa Mesih'in doğumu şöyle oldu: Annesi Meryem, Yusuf'la nişanlıydı. Ama birlikte olmalarından önce Meryem'in Kutsal Ruh'tan gebe olduğu anlaşıldı. ¹⁹Nişanlısı Yusuf, doğru bir adam olduğu ve onu herkesin önünde utandırmak istemediği için ondan sessizce ayrılmak niyetindeydi. ²⁰Ama böyle düşünmesi üzerine Rab'bin bir meleği rüyada ona görünerek şöyle dedi: “Davut oğlu Yusuf, Meryem'i kendine eş olarak almaktan korkma. Çünkü onun rahminde oluşan, Kutsal Ruh'tandır. ²¹Meryem bir oğul doğuracak. Adını İsa^a koyacaksın. Çünkü halkını günahlarından O kurtaracak.”

a 1:21 “İsa”: “Rab kurtarır” anlamına gelir.

1:11 2Kr.24:14-15; 2Ta.36:10; Yer.27:20 **1:18** Luk.1:26-27 **1:21** Luk.1:31

²²Bütün bunlar, Rab'bin peygamber aracılığıyla bildirdiği şu söz yerine gelsin diye oldu: ²³“İşte, kız gebe kalıp bir oğul doğuracak; adını İmmanuel koyacaklar.” İmmanuel, Tanrı bizimle demektir.

²⁴Yusuf uyanınca Rab'bin meleğinin buyruğuna uydu ve Meryem'i eş olarak yanına aldı. ²⁵Ama oğlunu doğuruncaya dek Yusuf ona dokunmadı. Doğan çocuğun adını İsa koydu.

Yıldızbilimcilerin Ziyareti

2 ¹⁻²İsa'nın Kral Hirodes* devrinde Yahudiye'nin Beytlehem Kenti'nde doğmasından sonra bazı yıldızbilimciler doğudan Yeruslaim'e* gelip şöyle dediler: “Yahudiler'in Kralı olarak doğan çocuk nerede? Doğuda O'nun yıldızını gördük^a ve O'na tapınmaya geldik.”

³Kral Hirodes bunu duyunca kendisi de bütün Yeruslaim halkı da tedirgin oldu. ⁴Bütün başkâhinleri ve halkın din bilginlerini* toplayarak onlara Mesih'in nerede doğacağını sordu. ⁵“Yahudiye'nin Beytlehem Kenti'nde” dediler. “Çünkü peygamber aracılığıyla şöyle yazılmıştır:

⁶ ‘Ey sen, Yahuda'daki Beytlehem,
Yahuda önderleri arasında hiç de en önemsizi değilsin!
Çünkü halkım İsrail'i güdecek önder
Senden çıkacak.’ ”

⁷Bunun üzerine Hirodes yıldızbilimcileri gizlice çağırıp onlardan yıldızın görüldüğü anı tam olarak öğrendi. ⁸“Gidin, çocuğu dikkatle arayın, bulunca bana haber verin, ben de gelip O'na tapınayım” diyerek onları Beytlehem'e gönderdi.

⁹Yıldızbilimciler, kralı dinledikten sonra yola çıktılar. Doğuda^b görmüş oldukları yıldız onlara yol gösteriyordu, çocuğun bulunduğu yerin üzerine varınca durdu. ¹⁰Yıldızı gördüklerinde olağanüstü bir sevinç duydular. ¹¹Eve girip çocuğu annesi Meryem'le birlikte görünce yere kapanarak O'na tapındılar. Hazineslerini açıp O'na armağan olarak altın, günnük ve mür* sundular. ¹²Sonra gördükleri bir düşte Hirodes'in yanına dönmeleri için uyarılınca ülkelerine başka yoldan döndüler.

Mısır'a Kaçış

¹³Yıldızbilimciler gittikten sonra Rab'bin bir meleği Yusuf'a rüyada görünerek, “Kalk!” dedi, “Çocukla annesini al, Mısır'a kaç. Ben sana

a 2:1-2 “Doğuda O'nun yıldızını gördük” ya da “O'nun yıldızının doğuşunu gördük”.

b 2:9 “Doğuda” ya da “Doğuşunu”.

1:22-23 Yşa.7:14 **1:25** Luk.2:21 **2:6** 2Sa.5:2; 1Ta.11:2; Mik.5:2

haber verinceye dek orada kal. Çünkü Hirodes öldürmek için çocuğu aratacak.”

¹⁴Böylece Yusuf kalktı, aynı gece çocukla annesini alıp Mısır'a doğru yola çıktı. ¹⁵Hirodes'in ölümüne dek orada kaldı. Bu, Rab'bin peygamber aracılığıyla bildirdiği şu söz yerine gelsin diye oldu: “Oğlum Mısır'dan çağırdım.”

¹⁶Hirodes, yıldızbilimciler tarafından aldatıldığını anlayınca çok öfkelenildi. Onlardan öğrendiği vakti göz önüne alarak Beytlehem ve bütün yöresinde bulunan iki ve iki yaşından küçük erkek çocukların hepsini öldürttü. ¹⁷Böylelikle Peygamber Yeremya aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelmiş oldu:

¹⁸ “Rama'da bir ses duyuldu,
Ağlayış ve acı feryat sesleri!
Çocukları için ağlayan Rahel
Avutulmak istemiyor.
Çünkü onlar yok artık!”

Nasıra'ya Dönüş

¹⁹⁻²⁰Hirodes öldükten sonra, Rab'bin bir meleği Mısır'da Yusuf'a rüyada görünerek, “Kalk!” dedi, “Çocukla annesini al, İsrail'e dön. Çünkü çocuğun canına kıymak isteyenler öldü.”

²¹Bunun üzerine Yusuf kalktı, çocukla annesini alıp İsrail'e döndü. ²²Ama Yahudiye'de Hirodes'in yerine oğlu Arhelas'ın kral olduğunu duyunca oraya gitmekten korktu. Rüyada uyarılınca Celile bölgesine gitti. ²³Oraya varınca Nasıra denen kente yerleşti. Bu, peygamberler aracılığıyla bildirilen, “O'na Nasıralı denecektir” sözü yerine gelsin diye oldu.

Yahya'nın Çağrısı

(Mar.1:1-8; Luk.3:1-18; Yu.1:19-28)

3 ¹⁻²O günlerde Vaftizci Yahya Yahudiye Çölü'nde ortaya çıktı. Şu çağrıyla yapıyordu: “Tövbe edin! Göklerin Egemenliği yaklaşmıştır.” ³Nitekim Peygamber Yeşaya aracılığıyla sözü edilen kişi Yahya'dır. Yeşaya şöyle demişti:

“Çölde haykıran,
‘Rab'bin yolunu hazırlayın,
Geçeği patikaları düzleyin’ diye sesleniyor.”

⁴Yahya'nın deve tüyünden giysisi, belinde deri kuşağı vardı. Yediği, çekirge ve yaban balıydı.

⁵⁻⁶Yeruşalim, bütün Yahudiye ve Şeria yöresinin halkı ona geliyor, günahlarını itiraf ediyor, onun tarafından Şeria Irmağı'nda vaftiz ediliyordu.

⁷Ne var ki, birçok Ferisi'yle Saduki'nin* vaftiz olmak için kendisine geldiğini gören Yahya onlara şöyle seslendi: “Ey engerekler soyu! Gelecek gazaptan kaçmak için sizi kim uyardı? ⁸Bundan böyle tövbeye yaraşır meyveler verin. ⁹Kendi kendinize, ‘Biz İbrahim'in soyundanız’ diye düşünmeyin. Ben size şunu söyleyeyim: Tanrı, İbrahim'e şu taşlardan da çocuk yaratabilir. ¹⁰Balta ağaçların köküne dayanmış bile. İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır. ¹¹Gerçi ben sizi tövbe için suyla vaftiz ediyorum, ama benden sonra gelen benden daha güçlüdür. Ben O'nun çarıklarını çıkarmaya bile layık değilim. O sizi Kutsal Ruh'la ve ateşle vaftiz edecek. ¹²Yabası elindedir. Harman yerini temizleyecek, buğdayını toplayıp ambara yığacak, samanı ise sönmeyen ateşte yakacak.”

İsa Vaftiz Oluyor

(Mar.1:9-11; Luk.3:21-22)

¹³Bu sırada İsa, Yahya tarafından vaftiz edilmek üzere Celile'den Şeria Irmağı'na, Yahya'nın yanına geldi. ¹⁴Ne var ki Yahya, “Benim senin tarafından vaftiz edilmem gerekirken sen mi bana geliyorsun?” diyerek O'na engel olmak istedi.

¹⁵İsa ona şu karşılığı verdi: “Şimdilik buna razı ol! Çünkü doğru olan her şeyi bu şekilde yerine getirmemiz gerekir.” O zaman Yahya O'nun dediğine razı oldu.

¹⁶İsa vaftiz olur olmaz sudan çıktı. O anda gökler açıldı ve İsa, Tanrı'nın Ruhunun güvercin gibi inip üzerine konduğunu gördü. ¹⁷Göklerden gelen bir ses, “Sevgili Oğlum budur, O'ndan hoşnudum” dedi.

İsa Deneniyor

(Mar.1:12-13; Luk.4:1-13)

4 Bundan sonra İsa, İblis tarafından denenmek üzere Ruh aracılığıyla çöle götürüldü. ²İsa kırk gün kırk gece oruç* tuttuktan sonra acıktı. ³O zaman Ayartıcı^a yaklaşp, “Tanrı'nın Oğlu'ysan, söyle şu taşlar ekmek olsun” dedi.

⁴İsa ona şu karşılığı verdi: “İnsan yalnız ekmekle yaşamaz, Tanrı'nın ağzından çıkan her sözle yaşar” diye yazılmıştır.”

a 4:3 “Ayartıcı”: Şeytan. **3:4** 2Kr.1:8 **3:7** Mat.12:34; 23:33; Luk.3:7 **3:9** Yu.8:33
3:10 Mat.7:19 **3:17** Mez.2:7; Yşa.42:1; Mat.12:18; 17:5; Mar.1:11; Luk.9:35
4:1 İbr.2:18; 4:15 **4:4** Yas.8:3

⁵⁻⁶Sonra İblis O'nu kutsal kente* götürdü. Tapınağın tepesine çıkarıp, “Tanrı'nın Oğlu'ysan, kendini aşağı at” dedi, “Çünkü şöyle yazılmıştır:

‘Tanrı, senin için meleklerine buyruk verecek.’

‘Ayağın bir taşa çarpmasın diye
Seni elleri üzerinde taşıyacaklar.’ ”

⁷İsa İblis'e şu karşılığı verdi: “ ‘Tanrın Rab'bi denemeyeceksin’ diye de yazılmıştır.”

⁸İblis bu kez İsa'yı çok yüksek bir dağa çıkardı. O'na bütün görkemiyle dünya ülkelerini göstererek, ⁹“Yere kapanıp bana taparsan, bütün bunları sana vereceğim” dedi.

¹⁰İsa ona şöyle karşılık verdi: “Çekil git, Şeytan! ‘Tanrın Rab'be tapacak, yalnız O'na kulluk edeceksin’ diye yazılmıştır.”

¹¹Bunun üzerine İblis İsa'yı bırakıp gitti. Melekler gelip İsa'ya hizmet ettiler.

İsa Müjde'yi Duyurmaya Başlıyor

(Mar.1:14-15; Luk.4:14-15)

¹²İsa, Yahya'nın tutuklandığını duyunca Celile'ye döndü. ¹³Nasıra'dan ayrılarak Zevulun ve Naftali yöresinde, Celile Gölü kıyısında bulunan Kefarnahum'a yerleşti. ¹⁴⁻¹⁵Bu, Peygamber Yeşaya aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

“Zevulun ve Naftali bölgeleri,
Şeria Irmağı'nın ötesinde, Deniz Yolu'nda,
Ulusların yaşadığı Celile!

¹⁶Karanlıkta yaşayan halk,
Büyük bir ışık gördü.
Ölümün gölgelediği diyarda
Yaşayanlara ışık doğdu.”

¹⁷O günden sonra İsa şu çağrıda bulunmaya başladı: “Tövbe edin! Çünkü Göklerin Egemenliği yaklaştı.”

İsa İlk Öğrencilerini Seçiyor

(Mar.1:16-20; Luk.5:1-11)

¹⁸İsa, Celile Gölü'nün kıyısında yürürken Petrus diye de anılan Simun'la kardeşi Andreas'ı gördü. Balıkçı olan bu iki kardeş göle ağ atıyorlardı.

4:5-6 Mez.91:11-12 **4:7** Yas.6:16 **4:10** Yas.6:13 **4:12** Mat.14:3; Mar.6:17-18; Luk.3:19-20
4:13 Yu.2:12 **4:14-16** Yşa.9:1-2 **4:17** Mat.3:1-2

¹⁹Onlara, ‘‘Ardımdan gelin’’ dedi, ‘‘Sizleri insan tutan balıkçılar yapacağım.’’ ²⁰Onlar da hemen ağlarını bırakıp O'nun ardından gittiler. ²¹İsa daha ileri gidince başka iki kardeşi, Zebedi'nin oğulları Yakup'la Yuhanna'yı gördü. Babaları Zebedi'yle birlikte teknede ağlarını onarıyorlardı. Onları da çağırđı. ²²Hemen tekneyi ve babalarını bırakıp İsa'nın ardından gittiler.

İsa Hastaları İyileştiriyor

(Luk.6:17-19)

²³İsa, Celile bölgesinin her tarafını dolaştı. Buralardaki havralarda öğretiliyor, göksel egemenliğin Müjdesi'ni duyuruyor, halk arasında rastlanan her hastalığı, her illeti iyileştiriyordu. ²⁴Ünü bütün Suriye'ye yayılmıştı. Türlü hastalıklara yakalanmış bütün hastaları, acı çekenleri, cinlileri, saralıları, felçlileri O'na getirdiler; hepsini iyileştirdi. ²⁵Celile, Dekapolis, Yeruşalim, Yahudiye ve şeria Irmağı'nın karşı yakasından gelen büyük kalabalıklar O'nun ardından gidiyordu.

Gerçek Mutluluk

(Luk.6:20-23)

5 İsa kalabalıkları görünce dağa çıktı. Oturunca öğrencileri yanına geldi. ²İsa konuşmaya başlayıp onlara şunları öğretti:

- ³ ‘‘Ne mutlu ruhta yoksul olanlara!
Çünkü Göklerin Egemenliği onlarındır.
- ⁴ Ne mutlu yaslı olanlara!
Çünkü onlar teselli edilecekler.
- ⁵ Ne mutlu yumuşak huylu olanlara!
Çünkü onlar yeryüzünü miras alacaklar.
- ⁶ Ne mutlu doğruluğa acıkıp susayanlara!
Çünkü onlar doyurulacaklar.
- ⁷ Ne mutlu merhametli olanlara!
Çünkü onlar merhamet bulacaklar.
- ⁸ Ne mutlu yüreği temiz olanlara!
Çünkü onlar Tanrı'yı görecekler.
- ⁹ Ne mutlu barışı sağlayanlara!
Çünkü onlara Tanrı oğulları denecek.
- ¹⁰ Ne mutlu doğruluk uğruna zulüm görenlere!
Çünkü Göklerin Egemenliği onlarındır.

¹¹“Benim yüzümden insanlar size sövüp zulmettikleri, yalan yere size karşı her türlü kötü sözü söyledikleri zaman ne mutlu size! ¹²Sevinin, sevinçle coşun! Çünkü göklerdeki ödülünüz büyüktür. Sizden önce yaşayan peygamberlere de böyle zulmettiler.”

Tuz ve Işık

(Mar.9:50; Luk.14:34-35)

¹³“Yeryüzünün tuzu sizensiz. Ama tuz tadını yitirirse, bir daha ona nasıl tuz tadı verilebilir? Artık dışarı atılıp ayak altında çiğnenmekten başka işe yaramaz.

¹⁴“Dünyanın ışığı sizensiz. Tepeye kurulan kent gizlenemez. ¹⁵Kimse kandil yakıp tahıl ölçüğünün altına koymaz. Tersine, kandillğe koyar; evdekilerin hepsine ışık sağlar. ¹⁶Sizin ışığınız insanların önünde öyle parlarsın ki, iyi işlerinizi görerek göklerdeki Babanız'ı yüceltsinler!”

Kutsal Yasa

¹⁷“Kutsal Yasa'yı* ya da peygamberlerin sözlerini geçersiz kılmak için geldiğimi sanmayın. Ben geçersiz kılmaya değil, tamamlamaya geldim. ¹⁸Size doğrusunu söyleyeyim, yer ve gök ortadan kalkmadan, her şey gerçekleşmeden, Kutsal Yasa'dan ufacak bir harf ya da bir nokta bile yok olmayacak. ¹⁹Bu nedenle, bu buyrukların en küçüğünden birini kim çiğner ve başkalarına öyle öğretirse, Göklerin Egemenliği'nde en küçük sayılacak. Ama bu buyrukları kim yerine getirir ve başkalarına öğretirse, Göklerin Egemenliği'nde büyük sayılacak. ²⁰Size şunu söyleyeyim: Doğruluğunuz din bilginleriyle* Ferisiler'inkini* aşmadıkça, Göklerin Egemenliği'ne asla giremezsiniz!”

Öfke ve Cinayet

²¹“Atalarımıza, ‘Adam öldürmeyeceksin. Öldüren yargılanacak’ dendiğini duydunuz. ²²Ama ben size diyorum ki, kardeşine öfkelenen herkes yargılanacaktır. Kim kardeşine aşağılayıcı bir söz ^a söylerse, Yüksek Kurul'da* yargılanacaktır. Kim kardeşine ahmak derse, cehennem ateşini hak edecektir. ²³⁻²⁴Bu yüzden, sunakta adak sunarken kardeşinin sana karşı bir şikâyeti olduğunu anımsarsan, adağını orada, sunağın önünde bırak, git önce kardeşinle barış; sonra gelip adağını

a 5:22 “Aşağılayıcı bir söz”: Grekçe “Raka”, yani “Boş kafalı”.

5:11 1Pe.4:14 **5:12** 2Ta.36:16; Elç.7:52-53 **5:13** Mar.9:50; Luk.14:34-35

5:14 Yu.8:12; 9:5 **5:15** Mar.4:21; Luk.8:16; 11:33 **5:16** 1Pe.2:12 **5:18** Luk.16:17

5:21 Çık.20:13; Yas.5:17

sun. ²⁵Senden davacı olanla daha yoldayken çabucak anlaş. Yoksa o seni yargıca, yargıç da gardiyana teslim edebilir; sonunda da hapse atılabilirsin. ²⁶Sana doğrusunu söyleyeyim, borcunun son kuruşunu ^a ödemedен oradan asla çıkamazsın.”

Zina ve Boşanma

²⁷“ ‘Zina etmeyeceksin’ dendiğini duydunuz. ²⁸Ama ben size diyorum ki, bir kadına şehvetle bakan her adam, yüreğinde o kadınla zina etmiş olur. ²⁹Eğer sağ gözün günah işlemene neden olursa, onu çıkar at. Çünkü vücudunun bir üyesinin yok olması, bütün vücudunun cehenneme atılmasından iyidir. ³⁰Eğer sağ elin günah işlemene neden olursa, onu kes at. Çünkü vücudunun bir üyesinin yok olması, bütün vücudunun cehenneme gitmesinden iyidir.

³¹“ ‘Kim karısını boşarsa ona boşanma belgesi versin’ denmiştir. ³²Ama ben size diyorum ki, karısını fuhuş dışında bir nedenle boşayan onu zinaya itmiş olur. Boşanmış bir kadınla evlenen de zina etmiş olur.”

Ant İçmek

³³“Yine atalarımıza, ‘Yalan yere ant içmeyeceksin, ama Rab'bin önünde içtiğin antları yerine getireceksin’ dendiğini duydunuz. ³⁴⁻³⁵Oysa ben size diyorum ki, hiç ant içmeyin: Ne gök üzerine, çünkü orası Tanrı'nın tahtıdır; ne yer üzerine, çünkü orası O'nun ayak taburesidir; ne de Yeruşalim üzerine, çünkü orası Büyük Kral'ın kentidir. ³⁶Başınızın üzerine de ant içmeyin. Çünkü saçınızın tek telini ak ya da kara edemezsiniz. ³⁷‘Evet’iniz evet, ‘hayır’ınız hayır olsun. Bundan fazlası Şeytan'dandır ^b.”

Göze Göz, Dişe Diş

(Luk.6:29-30)

³⁸“ ‘Göze göz, dişe diş’ dendiğini duydunuz. ³⁹Ama ben size diyorum ki, kötüye karşı direnmeyin. Sağ yanağınıza bir tokat atana öbür yanağınızı da çevirin. ⁴⁰Size karşı davacı olup mintanınızı almak isteyen abanızı da verin. ⁴¹Sizi bin adım yol yürümeye zorlayanla iki bin adım yürüyün. ⁴²Sizden bir şey dileyene verin, sizden ödünç isteyeniyi geri çevirmeyin.”

a 5:26 “Kuruş”: Grekçe “Kodrantis” (bkz. Birimler Cetveli). **b 5:37** “Şeytan”: Grekçe “Kötü olan”.

5:27 Çık.20:14; Yas.5:18 **5:29** Mat.18:9; Mar.9:47 **5:30** Mat.18:8; Mar.9:43-44

5:31-32 Yas.24:1-4; Mat.19:7-9; Mar.10:4,11-12; Luk.16:18; 1Ko.7:10-11 **5:33** Lev.19:12

5:33 Say.30:2; Yas.23:21 **5:34-35** Mez.48:2; Yşa.66:1; Mat.23:22; Yak.5:12

5:38 Çık.21:23-25; Lev.24:20; Yas.19:21

Düşmanlarınızı Sevin

(Luk.6:27-28,32-36)

⁴³“Komşunu seveceksin, düşmanından nefret edeceksin” dediğini duydunuz. ⁴⁴Ama ben size diyorum ki, düşmanlarınızı sevin, size zulmedenler için dua edin. ⁴⁵Öyle ki, göklerdeki Babanız'ın oğulları olabilirsiniz. Çünkü O, güneşini hem kötülerin hem iyilerin üzerine doğdurur; yağmurunu hem doğruların hem eğrilerin üzerine yağdırır. ⁴⁶Eğer yalnız sizi sevenleri severseniz, ne ödülünüz olur? Vergi görevlileri* de öyle yapmıyor mu? ⁴⁷Yalnız kardeşlerinize selam vererseniz, fazladan ne yapmış olursunuz? Putperestler de öyle yapmıyor mu? ⁴⁸Bu nedenle, göksel Babanız yetkin olduğu gibi, siz de yetkin olun.”

Yoksullara Yardım

6 “Doğruluğunuzu insanların gözü önünde gösteriş amacıyla sergilemekten kaçının. Yoksa göklerdeki Babanız'dan ödül alamazsınız. ²“Bu nedenle, birisine sadaka verirken bunu borazan çaldırarak ilan etmeyin. İkiyüzlüler, insanların övgüsünü kazanmak için havralarda ve sokaklarda böyle yaparlar. Size doğrusunu söyleyeyim, onlar ödülleri almışlardır. ³Siz sadaka verirken, sol eliniz sağ elinizin ne yaptığını bilmesin. ⁴Öyle ki, verdiğiniz sadaka gizli kalsın. Gizlice yapılanı gören Babanız sizi ödüllendirecektir.”

Dua

(Luk.11:2-4)

⁵“Dua ettiğiniz zaman ikiyüzlüler gibi olmayın. Onlar, herkes kendilerini görsün diye havralarda ve caddelerin köşe başlarında dikilip dua etmekten zevk alırlar. Size doğrusunu söyleyeyim, onlar ödülleri almışlardır. ⁶Ama siz dua edeceğiniz zaman iç odanıza çekilip kapıyı örtün ve gizlide olan Babanız'a dua edin. Gizlilik içinde yapılanı gören Babanız sizi ödüllendirecektir. ⁷Dua ettiğinizde, putperestler gibi boş sözler tekrarlayıp durmayın. Onlar söz kalabalığıyla seslerini duyurabileceklerini sanırlar. ⁸Siz onlara benzemeyin! Çünkü Babanız nelere gereksinmeniz olduğunu siz daha O'ndan dilemeden önce bilir.

⁹“Bunun için siz şöyle dua edin:

‘Göklerdeki Babamız,
Adın kutsal kılınsın.

¹⁰ Egemenliğin gelsin.

Gökte olduğu gibi, yeryüzünde de
Senin istediğin olsun.

¹¹ Bugün bize gündelik ekmeğimizi ver.

¹² Bize karşı suç işleyenleri bağışladığımız gibi,
Sen de bizim suçlarımızı bağışla.

¹³ Ayartılmamıza izin verme.

Bizi kötü olandan kurtar.

Çünkü egemenlik, güç ve yücelik
Sonsuzlara dek senindir! Amin ^a.

¹⁴“Başkalarının suçlarını bağışlarsanız, göksel Babanız da sizin suçlarınızı bağışlar. ¹⁵Ama siz başkalarının suçlarını bağışlamazsanız, Babanız da sizin suçlarınızı bağışlamaz.”

Oruç

¹⁶“Oruç* tuttuğunuz zaman, ikiyüzlüler gibi surat asmayın. Onlar oruç tuttuklarını insanlara belli etmek için kendilerine perişan bir görünüm verirler. Size doğrusunu söyleyeyim, onlar ödülleri almışlardır. ¹⁷Siz oruç tuttuğunuz zaman, başınıza yağ sürüp yüzünüzü yıkayın. ¹⁸Öyle ki, insanlara değil, gizlide olan Babanız'a oruçlu görünesiniz. Gizlilik içinde yapılanı gören Babanız sizi ödüllendirecektir.”

Göksel Hazineseler

(Luk.12:33-36; 16:13)

¹⁹“Yeryüzünde kendinize hazineler biriktirmeyin. Burada güve ve pas onları yiyip bitirir, hırsızlar da girip çalarlar. ²⁰Bunun yerine kendinize gökte hazineler biriktirin. Orada ne güve ne pas onları yiyip bitirir, ne de hırsızlar girip çalar. ²¹Hazineniz neredeyse, yüreğiniz de orada olacaktır.

²²“Bedenin ışığı gözdür. Gözünüz sağlamsa ^b, bütün bedeniniz aydınlık olur. ²³Gözünüz bozuksa ^c, bütün bedeniniz karanlık olur. Buna göre, içinizdeki ‘ışık’ karanlıksa, ne korkunçtur o karanlık!

²⁴“Hiç kimse iki efendiye kulluk edemez. Ya birinden nefret edip öbürünü sever, ya da birine bağlanıp öbürünü hor görür. Siz hem Tanrı'ya, hem de paraya ^c kulluk edemezsiniz.”

a 6:13 “Çünkü egemenlik, güç ve yücelik sonsuzlara dek senindir! Amin” sözleri bazı Grekçe elyazmalarında yoktur. **b 6:22** “Gözünüz sağlamsa” diye çevrilen Grekçe deyim “Cömertseniz” anlamına gelebilir. **c 6:23** “Gözünüz bozuksa” diye çevrilen Grekçe deyim “Açgözlüyseniz” anlamına gelebilir. **ç 6:24** “Para”: Grekçe “Mamon”. Aramice'de* zenginlik anlamına gelen mamon sözcüğü, para ya da para kazanma hırsı anlamında kullanılır. **6:13** 1Ta.29:11 **6:14-15** Mar.11:25-26 **6:19** Yak.5:2-3

Kaygılanmayın

(Luk.12:22-31)

²⁵“Bu nedenle size şunu söylüyorum: ‘Ne yiyip ne içeceğiz?’ diye canınız için, ‘Ne giyeceğiz?’ diye bedeniniz için kaygılanmayın. Can yiyecekten, beden de giyecekten daha önemli değil mi? ²⁶Gökte uçan kuşlara bakın! Ne eker, ne biçer, ne de ambarlarda yiyecek biriktirirler. Göksel Babanız yine de onları doyurur. Siz onlardan çok daha değerli değil misiniz? ²⁷Hangi biriniz kaygılanmakla ömrünü bir anlık ^a uzatabilir? ²⁸Giyecek konusunda neden kaygılanıyorsunuz? Kır zambaklarının nasıl büyüdüğüne bakın! Ne çalışırlar, ne de iplik eğirirler. ²⁹Ama size şunu söyleyeyim, bütün görkemine karşın Süleyman bile bunlardan biri gibi giyinmiş değildi. ³⁰Bugün var olup yarın ocağa atılacak olan kır otunu böyle giydiren Tanrı'nın sizi de giydireceği çok daha kesin değil mi, ey kıt imanlılar?

³¹“Öyleyse, ‘Ne yiyeceğiz?’ ‘Ne içeceğiz?’ ya da ‘Ne giyeceğiz?’ diyerek kaygılanmayın. ³²Uluslar hep bu şeylerin peşinden giderler. Oysa göksel Babanız bütün bunlara gereksinmeniz olduğunu bilir. ³³Siz öncelikle O'nun egemenliğinin ve doğruluğunun ardından gidin, o zaman size bütün bunlar da verilecektir. ³⁴O halde yarın için kaygılanmayın. Yarının kaygısı yarının olsun. Her günün derdi kendine yeter.”

Başkasını Yargılamayın

(Luk.6:37-38,41-42)

7 “Başkasını yargılamayın ki, siz de yargılanmayasınız. ²Çünkü nasıl yargılırsanız öyle yargılanacaksınız. Hangi ölçekle verirseniz, aynı ölçekle alacaksınız. ³Sen neden kardeşinin gözündeki çöpü görürsün de kendi gözündeki merteği farketmezsin? ⁴Kendi gözünde mertek varken kardeşine nasıl, ‘İzin ver, gözündeki çöpü çıkarayım’ dersin? ⁵Seni ikiyüzlü! Önce kendi gözündeki merteği çıkar, o zaman kardeşinin gözündeki çöpü çıkarmak için daha iyi görürsün.

⁶“Kutsal olanı köpeklerle vermeyin. İncilerinizi domuzların önüne atmayın. Yoksa bunları ayaklarıyla çiğnedikten sonra dönüp sizi parçalayabilirler.”

Tanrı'dan Dileyin

(Luk.11:9-13)

⁷“Dileyin, size verilecek; arayın, bulacaksınız; kapıyı çalın, size açılacaktır. ⁸Çünkü her dileyen alır, arayan bulur, kapı çalana açılır. ⁹Hanginiz

a 6:27 “Ömrünü bir anlık” ya da “Boyunu bir arşın”.

6:29 1Kr.10:4-7; 2Ta.9:3-6 **7:2** Mar.4:24

kendisinden ekmek isteyen oğluna taş verir? ¹⁰Ya da balık isterse yılan verir? ¹¹Sizler kötü yürekli olduğunuz halde çocuklarınıza güzel armağanlar vermeyi biliyorsanız, göklerdeki Babanız'ın, kendisinden dileyenlere güzel armağanlar vereceği çok daha kesin değil mi?

¹²“İnsanların size nasıl davranmasını istiyorsanız, siz de onlara öyle davranın. Çünkü Kutsal Yasa'nın ve peygamberlerin söylediği budur.”

Dar Kapı, Geniş Kapı

(Luk.13:24)

¹³“Dar kapıdan girin. Çünkü yıkıma götüren kapı geniş ve yol enlidir. Bu kapıdan girenler çoktur. ¹⁴Oysa yaşama götüren kapı dar, yol da çetindir. Bu yolu bulanlar azdır.”

Ağaç ve Meyvesi

(Mat.12:33-35; Luk.6:43-44)

¹⁵“Sahte peygamberlerden sakının! Onlar size kuzu postuna bürünerek yaklaşırlar, ama özde yırtıcı kurtlardır. ¹⁶Onları meyvelerinden tanıyacaksınız. Dikenli bitkilerden üzüm, dededikenlerinden incir toplanabilir mi? ¹⁷Bunun gibi, her iyi ağaç iyi meyve verir, kötü ağaç ise kötü meyve verir. ¹⁸İyi ağaç kötü meyve, kötü ağaç da iyi meyve veremez. ¹⁹İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır. ²⁰Böylece sahte peygamberleri meyvelerinden tanıyacaksınız.

²¹“Bana, ‘Ya Rab, ya Rab!’ diye seslenen herkes Göklerin Egemenliği'ne girmeyecek. Ancak göklerdeki Babam'ın isteğini yerine getiren girecektir. ²²O gün birçokları bana diyecek ki, ‘Ya Rab, ya Rab! Biz senin adınla peygamberlik etmedik mi? Senin adınla cinler kovmadık mı? Senin adınla birçok mucize yapmadık mı?’ ²³O zaman ben de onlara açıkça, ‘Sizi hiç tanımadım, uzak durun benden, ey kötülük yapanlar!’ diyeceğim.”

Sağlam Temel, Çürük Temel

(Luk.6:47-49)

²⁴“İşte bu sözlerimi duyup uygulayan herkes, evini kaya üzerine kuran akıllı adama benzer. ²⁵Yağmur yağar, seller basar, yeller eser, eve saldırır; ama ev yıkılmaz. Çünkü kaya üzerine kurulmuştur. ²⁶Bu sözlerimi duyup da uygulamayan herkes, evini kum üzerine kuran budala adama benzer. ²⁷Yağmur yağar, seller basar, yeller eser, evi sarsar. Ev yıkılır; yıkılışı da korkunç olur.”

²⁸İsa konuşmasını bitirince, halk O'nun öğretisine şaşırıp kaldı. ²⁹Çünkü onlara kendi din bilgileri gibi değil, yetkili biri gibi öğretiyordu.

İsa Bir Cüzamlıyı İyileştiriyor

(Mar.1:40-45; Luk.5:12-16)

8 İsa dağdan inince büyük bir kalabalık O'nun ardından gitti. ²Bu sırada cüzamlı* bir adam yaklaşıp, “Ya Rab, istersen beni temiz kılabilirsin” diyerek O'nun ayaklarına kapandı.

³İsa elini uzatıp adama dokundu, “İsterim, temiz ol!” dedi. Adam anında cüzamdan temizlendi. ⁴Sonra İsa adama, “Sakin kimseye bir şey söyleme!” dedi. “Git, kâhine* görün ve cüzamdan temizlendiğini herkese kanıtlamak için Musa'nın buyurduğu sunuyu sun.”

Yüzbaşının İmanı

(Luk.7:1-10)

⁵⁻⁶İsa Kefarnahum'a varınca bir yüzbaşı O'na gelip, “Ya Rab” diye yalvardı, “Uşağım felç oldu, evde yatıyor; korkunç acı çekiyor.”

⁷İsa, “Gelip onu iyileştireceğim” dedi.

⁸Ama yüzbaşı, “Ya Rab, evime girmene layık değilim” dedi, “Yeter ki bir söz söyle, uşağım iyileşir. ⁹Ben de buyruk altında bir adamım, benim de buyruğumda askerlerim var. Birine, ‘Git’ derim, gider; ötekine, ‘Gel’ derim, gelir; köleme, ‘Şunu yap’ derim, yapar.”

¹⁰İsa, duyduğu bu sözlere hayran kaldı. Ardından gelenlere, “Size doğrusunu söyleyeyim” dedi, “Ben İsrail'de böyle imanı olan birini görmedim. ¹¹Size şunu söyleyeyim, doğudan ve batıdan birçok insan gelecek, Göklerin Egemenliği'nde İbrahim'le, İshak'la ve Yakup'la birlikte sofraya oturacaklar. ¹²Ama bu egemenliğin asıl mirasçıları dışarıdaki karanlığa atılacak. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacak.” ¹³Sonra İsa yüzbaşıya, “Git, inandığın gibi olsun” dedi.

Ve uşak o anda iyileşti.

İsa Birçoklarını İyileştiriyor

(Mar.1:29-34; Luk.4:38-41)

¹⁴İsa Petrus'un evine geldiğinde onun kaynanasının ateşler içinde yat-tığını gördü. ¹⁵Eline dokununca kadının ateşi düştü. Kadın kalkıp İsa'ya hizmet etmeye başladı.

¹⁶Akşam olunca birçok cinliyi kendisine getirdiler. İsa onlardaki kötü ruhları tek sözle kovdu, hastaların hepsini iyileştirdi. ¹⁷Bu, Peygamber Yeşaya aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

“Zayıflıklarımızı O kaldırdı,
Hastalıklarımızı O üstlendi.”

İsa'yı İzlemenin Bedeli

(Luk.9:57-62)

¹⁸İsa, çevresindeki kalabalığı görünce gölün karşı yakasına geçilmesini buyurdu. ¹⁹O sırada din bilginlerinden* biri O'na yaklaşp, “Öğretmenim” dedi, “Nereye gidersen, senin ardından geleceğim.”

²⁰İsa ona, “Tilkilerin ini, kuşların yuvası var, ama İnsanoğlu'nun* başını yaslayacak bir yeri yok” dedi.

²¹Başka bir öğrencisi İsa'ya, “Ya Rab, izin ver, önce gidip babamı gö-meyim” dedi.

²²İsa ona, “Ardımdan gel” dedi. “Bırak ölüleri, kendi ölülerini kendileri gömsün.”

İsa Fırtınayı Dindiriyor

(Mar.4:35-41; Luk.8:22-25)

²³İsa tekneye binince, ardından öğrencileri de bindi. ²⁴Gölde ansızın büyük bir fırtına koptu. Öyle ki, dalgalar teknenin üzerinden aşuyordu. İsa bu arada uyuyordu. ²⁵Öğrenciler gidip O'nu uyandırarak, “Ya Rab, kurtar bizi, yoksa öleceğiz!” dediler.

²⁶İsa, “Neden korkuyorsunuz, ey kıt imanlılar?” dedi. Sonra kalkıp rüzgarı ve gölü azarladı. Ortalık sülman oldu.

²⁷Hepsi hayret içinde kaldı. “Bu nasıl bir adam ki, rüzgar da göl de O'nun sözünü dinliyor?” dediler.

İki Cinlinin İyileştirilmesi

(Mar.5:1-20; Luk.8:26-39)

²⁸İsa gölün karşı yakasında Gadaralılar'ın memleketine vardı. Orada O'nu mezarlık mağaralardan çıkan iki cinli karşıladı. Bunlar öyle tehlikeliydi ki, kimse o yoldan geçemiyordu. ²⁹İsa'ya, “Ey Tanrı'nın Oğlu, bizden ne istiyorsun?” diye bağırdılar. “Buraya, vaktinden önce bize işkence etmek için mi geldin?”

³⁰Onlardan uzakta otlayan büyük bir domuz sürüsü vardı. ³¹Cinler İsa'ya, “Bizi kovacaksan, şu domuz sürüsüne gönder” diye yalvardılar.

³²İsa onlara, “Gidin!” dedi. Cinler de adamlardan çıkıp domuzların içine girdiler. O anda bütün sürü dik yamaçtan aşağı koşuşarak göle atlayıp boğuldu. ³³Domuzları güdenler kaçıp kente gittiler. Cinli adamlarla ilgili haberler dahil, olup bitenlerin hepsini anlattılar. ³⁴Bunun üzerine bütün kent halkı İsa’yı karşılamaya çıktı. O’nu görünce bölgelerinden ayrılması için yalvardılar.

Bir Felçlinin İyileştirilmesi

(Mar.2:1-12; Luk.5:17-26)

9 İsa tekneye binip karşı kıyıya geçti ve kendi kentine gitti. ²Kendisine, yatak üzerinde felçli bir adam getirdiler. İsa onların imanını görünce felçliye, “Cesur ol, oğlum, günahların bağışlandı” dedi.

³Bunun üzerine bazı din bilginleri içlerinden, “Bu adam Tanrı’ya küfrediyor!” dediler.

⁴Onların ne düşündüklerini bilen İsa dedi ki, “Yüreğinizde neden kötü düşüncelere yer veriyorsunuz? ⁵Hangisi daha kolay? ‘Günahların bağışlandı’ demek mi, yoksa ‘Kalk, yürü’ demek mi? ⁶Ne var ki, İnsanoglu’nun* yeryüzünde günahları bağışlama yetkisine sahip olduğunu bilirsiniz diye...”
Sonra felçliye, “Kalk, yatağını topla, evine git!” dedi. ⁷Adam da kalkıp evine gitti. ⁸Halk bunu görünce korkuya kapıldı. İnsana böyle bir yetki veren Tanrı’yı yücelttiler.

Matta'nın Öğrencilere Katılması

(Mar.2:13-17; Luk.5:27-32)

⁹İsa oradan geçerken, vergi toplama yerinde oturan birini gördü. Matta adındaki bu adama, “Ardımdan gel” dedi. Adam da kalkıp İsa’nın ardından gitti.

¹⁰Sonra İsa, Matta’nın evinde sofrada otururken, birçok vergi görevlisiyle* günahkâr gelip O’nunla ve öğrencileriyle birlikte sofraya oturdu. ¹¹Bunu gören Ferisiler, İsa’nın öğrencilerine, “Sizin öğretmeniniz neden vergi görevlileri ve günahkârlarla birlikte yemek yiyor?” diye sordular.

¹²İsa bunu duyunca şöyle dedi: “Sağlamların değil, hastaların hekime ihtiyacı var. ¹³Gidin de, ‘Ben kurban değil, merhamet isterim’ sözünün anlamını öğrenin. Çünkü ben doğru kişileri değil, günahkârları çağırmaya geldim.”

Oruçla İlgili Soru

(Mar.2:18-22; Luk.5:33-39)

¹⁴Bu arada Yahya’nın öğrencileri gelip İsa’ya, “Neden biz ve Ferisiler oruç tutuyoruz da senin öğrencilerin tutmuyor?” diye sordular.

¹⁵İsa şöyle karşılık verdi: “Güvey aralarındayken, davetliler yas tutar mı? Ama güveyin aralarından alınacağı günler gelecek, o zaman oruç tutacaklar. ¹⁶Hiç kimse eski giysiyi yeni kumaş parçasıyla yamamaz. Çünkü yeni kumaş çeker, giysiden kopar, yırtık daha beter olur. ¹⁷Hiç kimse yeni şarabı eski tulumlara doldurmaz. Yoksa tulumlar patlar; hem şarap dökülür, hem de tulumlar mahv olur. Yeni şarap yeni tulumlara konur, böylece her ikisi de korunmuş olur.”

Dirilen Kız, İyileşen Kadın

(Mar.5:21-43; Luk.8:40-56)

¹⁸İsa onlara bu sözleri söylerken bir havra yöneticisi gelip O'nun önünde yere kapanarak, “Kızım az önce öldü. Ama sen gelip elini onun üzerine koyarsan, dirilecek” dedi. ¹⁹İsa kalkıp öğrencileriyle birlikte adamın ardından gitti.

²⁰Tam o sırada, on iki yıldır kanaması olan bir kadın İsa'nın arkasından yetişip giysisinin eteğine dokundu. ²¹İçinden, “Giysisine bir dokunsam kurtulurum” diyordu. ²²İsa arkasına dönüp onu görünce, “Cesur ol, kızım! İmanın seni kurtardı” dedi. Ve kadın o anda iyileşti.

²³⁻²⁴İsa, yöneticinin evine varıp kaval çalanlarla gürültülü kalabalığı görünce, “Çekilin!” dedi. “Kız ölmedi, uyuyor.” Onlar ise kendisiyle alay ettiler. ²⁵Kalabalık dışarı çıkarılınca İsa içeri girip kızın elini tuttu, kız ayağa kalktı. ²⁶Bu haber bütün bölgeye yayıldı.

İki Körle Bir Dilsizin İyileştirilmesi

²⁷İsa oradan ayrılırken iki kör, “Ey Davut Oğlu, halimize acı!” diye feryat ederek O'nun ardından gittiler. ²⁸İsa eve girince körler yanına geldi. Onlara, “İstedığınızı yapabileceğime inanıyor musunuz?” diye sordu.

Körler, “İnanıyoruz, ya Rab!” dediler.

²⁹Bunun üzerine İsa körlerin gözlerine dokunarak, “İmanınıza göre olsun” dedi. ³⁰Ve adamların gözleri açıldı.

İsa, “Sakin kimse bunu bilmesin” diyerek onları sıkı sıkı uyardı. ³¹Onlar ise çıkıp İsa'yla ilgili haberi bütün bölgeye yaydılar.

³²Adamlar çıkarken İsa'ya dilsiz bir cinli getirdiler. ³³Cin kovulunca adamın dili çözüldü. Halk hayret içinde, “İsrail'de böylesi hiç görülmemiştir” diyordu.

³⁴Ferisiler ise, “Cinleri, cinlerin önderinin gücüyle kovuyor” diyorlardı.

Ürün Bol, İşçi Az

³⁵İsa bütün kent ve köyleri dolaşarak havralarda öğretiyor, göksel egemenliğin Müjdesi'ni duyuruyor, her hastalığı, her illeti iyileştiriyordu. ³⁶Kalabalıkları

9:34 Mat.10:25; 12:24; Mar.3:22; Luk.11:15 **9:35** Mat.4:23; Mar.1:39; Luk.4:44

9:36 Say.27:17; 1Kr.22:17; 2Ta.18:16; Hez.34:5; Zek.10:2; Mar.6:34

görünce onlara acıdı. Çünkü çobansız koyunlar gibi şaşkın ve perişandılar. ³⁷O zaman İsa öğrencilerine, “Ürün bol, ama işçi az” dedi, ³⁸“Bu nedenle ürünün sahibi Rab'be yalvarım, ürününü kaldıracak işçiler göndersin.”

İsa On İki Elçisini Göreve Gönderiyor

(Mar.3:13-19; 6:7-13; Luk.6:12-16; 9:1-6)

10 İsa on iki öğrencisini yanına çağırıp onlara kötü ruhlar üzerinde yetki verdi. Böylece kötü ruhları kovacak, her hastalığı, her illeti iyileştireceklerdi.

²⁻⁴Bu on iki elçinin adları şöyle: Birincisi Petrus adıyla bilinen Simun, onun kardeşi Andreas, Zebedi'nin oğulları Yakup ve Yuhanna, Filipus ve Bartalmay, Tomas ve vergi görevlisi Matta, Alfay oğlu Yakup ve Taday, Yurtsever* Simun ve İsa'ya ihanet eden Yahuda İskariot.

⁵İsa Onikiler'i şu buyrukla halkın arasına gönderdi: “Öteki ulusların arasına girmeyin. Samiriyeliler'in kentlerine de uğramayın. ⁶Bunun yerine, İsrail halkının yitik koyunlarına gidin. ⁷Gittiğiniz her yerde Göklerin Egemenliği'nin yaklaştığını duyurun. ⁸Hastaları iyileştirin, ölüleri diriltin, cüzamlıları* temiz kılın, cinleri kovun. Karşılıksız aldınız, karşılıksız verin. ⁹Kuşağınıza altın, gümüş, ya da bakır para koymayın. ¹⁰Yolculuk için ne torba, ne yedek mintan, ne çarık, ne de değnek alın. Çünkü işçi yiyeceğini hak eder. ¹¹Hangi kent ya da köye girerseniz, orada saygıdeğer birini arayın ve ayrılıncaya dek onunla kalın. ¹²Onun evine girerken, evdekilere esenlik dileyin. ¹³Eğer evdekiler buna layıksa, dilediğiniz esenlik üzerlerinde kalsın; layık değilse, size geri dönsün. ¹⁴Sizi kabul etmez, sözlerinizi dinlemezlerse o evden ya da kentten ayrılırken, ayaklarınızın tozunu silkin. ¹⁵Size doğrusunu söyleyeyim, yargı günü o kentin hali Sodom'la Gomora bölgesinin halinden beter olacaktır.”

Gelecekteki Sıkıntılar

(Mar.13:9-13; Luk.21:12-17)

¹⁶“İşte, sizi koyunlar gibi kurtların arasına gönderiyorum. Yılan gibi zeki, güvercin gibi saf olun. ¹⁷İnsanlardan sakının. Çünkü sizi mahkemelere verecek, havralarında kamçılacaklar. ¹⁸Benden ötürü valilerin, kralların önüne çıkarılacak, böylece onlara ve uluslara tanıklık edeceksiniz. ¹⁹Sizleri mahkemeye verdiklerinde, neyi nasıl söyleyeceğinizi düşünerek kaygılanmayın. Ne söyleyeceğiniz o anda size bildirilecek. ²⁰Çünkü konuşan siz değil, aracılığınızla konuşan Babanız'ın Ruhu olacak.

9:37-38 Luk.10:2 **10:7-15** Luk.10:4-12 **10:10** 1Ko.9:14; 1Ti.5:18 **10:14** Elç.13:51
10:15 Yar.19:24-28; Mat.11:24 **10:16** Luk.10:3

²¹“Kardeş kardeşi, baba çocuğunu ölüme teslim edecek. Çocuklar anne babaya başkaldırıp onları öldürtecek. ²²Benim adımdan ötürü herkes sizden nefret edecek. Ama sonuna kadar dayanan kurtulacaktır. ²³Bir kentte size zulmettikleri zaman ötekine kaçın. Size doğrusunu söyleyeyim, İnsanoglu* gelinceye dek İsrail'in bütün kentlerini dolaşmış olmayacaksınız.

²⁴“Öğrenci öğretmeninden, köle efendisinden üstün değildir. ²⁵Öğrencinin öğretmeni gibi, kölenin de efendisi gibi olması yeterlidir. İnsanlar evin efendisine Baalzevul* derlerse, ev halkına neler demezler!”

Kimden Korkmalı

(Luk.12:2-9)

²⁶“Bu yüzden onlardan korkmayın. Çünkü örtülü olup da açığa çıkarılmayacak, gizli olup da bilinmeyecek hiçbir şey yoktur. ²⁷Size karanlıkta söylediklerimi, siz gün ışığında söyleyin. Kulağınıza fısıldananı, damlardan duyurun. ²⁸Bedeni öldüren, ama canı öldüremeyenlerden korkmayın. Canı da bedeni de cehennemde mahvedebilen Tanrı'dan korkun. ²⁹İki serçe bir meteliğe satılmıyor mu? Ama Babanız'ın izni olmadan bunlardan bir teki bile yere düşmez. ³⁰Size gelince, başınızdaki bütün saçlar bile sayılıdır. ³¹Onun için korkmayın, siz birçok serçeden daha değerlisiniz.

³²“İnsanların önünde beni açıkça kabul eden herkesi, ben de göklerdeki Babam'ın önünde açıkça kabul edeceğim. ³³İnsanların önünde beni inkâr eden, ben de göklerdeki Babam'ın önünde inkâr edeceğim.”

İsa'ya Layık Olmak

(Mar.9:41; Luk.12:51-53; 14:26-27)

³⁴“Yeryüzüne barış getirmeye geldiğimi sanmayın! Barış değil, kılıç getirmeye geldim. ³⁵Çünkü ben babayla oğulun, anneye kızın, gelinle kaynananın arasına ayrılık sokmaya geldim. ³⁶‘İnsanın düşmanı kendi ev halkı olacak.’ ³⁷Annesini ya da babasını beni sevdiğinden çok seven bana layık değildir. Oğlunu ya da kızını beni sevdiğinden çok seven bana layık değildir. ³⁸Çarmıhını yüklenip ardımdan gelmeyen bana layık değildir. ³⁹Canını kurtaran onu yitirecek. Canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır.

⁴⁰“Sizi kabul eden beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni göndereni kabul etmiş olur. ⁴¹Bir peygamberi peygamber olduğu için kabul

10:21 Mar.13:12; Luk.21:16 **10:22** Mat.24:9,13 **10:24** Luk.6:40; Yu.13:16; 15:20
10:25 Mat.9:34; 12:24; Mar.3:22; Luk.11:15 **10:26** Mar.4:22; Luk.8:17 **10:33** 2Ti.2:12
10:35-36 Mik.7:6 **10:38** Mat.16:24; Mar.8:34; Luk.9:23
10:39 Mat.16:25; Mar.8:35; Luk.9:24; 17:33; Yu.12:25
10:40 Mar.9:36-37; Luk.9:47-48; 10:16; Yu.13:20

eden, peygambere yaraşan bir ödül olacaktır. Doğru birini doğru olduğu için kabul eden, doğru kişiye yaraşan bir ödül olacaktır. ⁴²Bu sıradan kişilerden birine, öğrencim olduğu için bir bardak soğuk su bile veren, size doğrusunu söyleyeyim, ödüksüz kalmayacaktır.”

İsa ve Vaftizci Yahya

(Luk.7:18-35)

11 İsa, on iki öğrencisine bu buyrukları verdikten sonra onların kentlerinde öğretmek ve Tanrı sözünü duyurmak üzere oradan ayrıldı. ²⁻³Tutukevinde bulunan Yahya, Mesih'in yaptığı işleri duyunca, O'na gönderdiği öğrencileri aracılığıyla şunu sordu: “Gelecek Olan sen misin, yoksa başkasını mı bekleyelim?”

⁴İsa onlara şöyle karşılık verdi: “Gidin, iştirip gördüklerinizi Yahya'ya bildirin. ⁵Körlerin gözleri açılıyor, kötürümler yürüyor, cüzamlılar temiz kınıyor, sağırklar işitiyor, ölümler diriliyor ve Müjde yoksullara duyuruluyor. ⁶Benden ötürü sendeleyip düşmeyene ne mutlu!”

⁷Yahya'nın öğrencileri ayrılırken İsa halka Yahya'dan söz etmeye başladı. “Çöle ne görmeye gittiniz?” dedi. “Rüzgarda sallanan bir kamış mı? ⁸Söyleyin, ne görmeye gittiniz? Pahalı giysiler giymiş bir adam mı? Oysa pahalı giysi giyenler, kral saraylarında bulunur. ⁹Öyleyse ne görmeye gittiniz? Bir peygamber mi? Evet! Size şunu söyleyeyim, gördüğünüz kişi peygamberden de üstündür.

¹⁰ İşte, habercimi senin önünden gönderiyorum;
O önden gidip senin yolunu hazırlayacak?

diye yazılmış olan sözler onunla ilgilidir. ¹¹Size doğrusunu söyleyeyim, kadından doğanlar arasında Vaftizci Yahya'dan daha üstün biri çıkmamıştır. Bununla birlikte, Göklerin Egemenliği'nde en küçük olan ondan üstündür. ¹²Vaftizci Yahya'nın ortaya çıktığı günden bu yana Göklerin Egemenliği zorlanıyor, zorlu kişiler onu ele geçirmeye çalışıyor ^a. ¹³Yahya'ya dek bütün peygamberlerle Kutsal Yasa, olacakları önceden bildirdiler. ¹⁴Eğer bunu kabul etmek isterseniz, gelecek olan İlyas odur. ¹⁵Kulağı olan, işitsin!

¹⁶⁻¹⁷“Bu kuşağın insanlarını neye benzeteyim? Çarşı meydanlarında oturup arkadaşlarına,

a 11:12 “Göklerin Egemenliği zorlanıyor, zorlu kişiler onu ele geçirmeye çalışıyor” ya da “Göklerin Egemenliği zorlu biçimde geliyor, zorlu kişiler ona sahip çıkıyor”.

11:5 Yşa.35:5-6; 61:1-3 **11:10** Mal.3:1 **11:12-13** Luk.16:16

11:14 Mal.4:5; Mat.17:10-13; Mar.9:11-13

‘Size kaval çaldık, oynamadınız;
Ağıt yaktık, dövünmediniz’

diye seslenen çocuklara benziyorlar. ¹⁸Yahya geldiği zaman oruç tutup içkiden kaçındı, ona ‘cinli’ diyorlar. ¹⁹İnsanoğlu* geldiği zaman yiyip içti. Bu kez de diyorlar ki, ‘Şu obur ve ayyaş adama bakın! Vergi görevlileri* ve günahkârlarla dost oldu!’ Ne var ki bilgelik, ortaya koyduğu işlerle doğrulanır.”

Tövbe Etmeyen Kentler

(Luk.10:13-15)

²⁰⁻²¹Sonra İsa, mucizelerinin çoğunu yapmış olduğu kentleri, tövbe etmedikleri için şöyle azarlamaya başladı: “Vay haline, ey Horazin! Vay haline, ey Beytsayda! Sizlerde yapılan mucizeler Sur ve Sayda’da yapılmış olsaydı, çoktan çul* kuşanıp kül içinde oturarak tövbe etmiş olurlardı. ²²Size şunu söyleyeyim, yargı günü sizin haliniz Sur ve Sayda’nın halinden beter olacaktır! ²³Ya sen, ey Kefarnahum, göğe mi çıkarılacaksın? Hayır, ölümler diyarına indirileceksin! Çünkü sende yapılan mucizeler Sodom’da yapılmış olsaydı, bugüne dek ayakta kalırdı. ²⁴Sana şunu söyleyeyim, yargı günü senin halin Sodom bölgesinin halinden beter olacaktır!”

Yorgunlara Müjde

(Luk.10:21-22)

²⁵İsa bundan sonra şöyle dedi: “Baba, yerin ve göğün Rabbi! Bu gerçekleri bilge ve akıllı kişilerden gizleyip küçük çocuklara açtığın için sana şükrederim. ²⁶Evet Baba, senin isteğin buydu.

²⁷“Babam her şeyi bana teslim etti. Oğul’u, Baba’dan başka kimse tanımaz. Baba’yı da Oğul’dan ve Oğul’un O’nu tanıtmak istediği kişilerden başkası tanımaz.

²⁸“Ey bütün yorgunlar ve yükü ağır olanlar! Bana gelin, ben size rahat veririm. ²⁹Boyunduruğumu yüklenin, benden öğrenin. Çünkü ben yumuşak huylu, alçakgönüllüyüm. Böylece canlarınız rahata kavuşur. ³⁰Boyunduruğumu taşımak kolay, yüküm hafiftir.”

Şabat Günü Sorunu

(Mar.2:23-3:6; Luk.6:1-11)

12 O sıralarda, bir Şabat Günü* İsa ekinler arasından geçiyordu. Öğrencileri acıkınca başakları koparıp yemeye başladılar. ²Bunu

11:20-21 Yşa.23:1-18; Hez.26:1-28:26; Yoe.3:4-8; Amo.1:9-10; Zek.9:2-4

11:23 Yşa.14:13-15 **11:23** Yar.19:24-28; **11:24** Mat.10:15; Luk.10:12

11:27 Yu.1:18; 3:35; 10:15 **11:29** Yer.6:16 **12:1** Yas.23:25

gören Ferisiler İsa'ya, “Bak, öğrencilerin Şabat Günü yasak olanı yapıyor” dediler.

³İsa onlara, “Davut'la yanındakiler acıkınca Davut'un ne yaptığını okumadınız mı?” diye sordu. ⁴“Tanrı'nın evine girdi, kendisinin ve yanındakilerin yemesi yasak olan, ancak kâhinlerin yiyebileceği adak ekmeklerini* yedi. ⁵Ayrıca kâhinlerin her hafta tapınakta Şabat Günü'yle ilgili buyruğu çiğnedikleri halde suçlu sayılmadıklarını Kutsal Yasa'da okumadınız mı? ⁶Size şunu söyleyeyim, burada tapınaktan daha üstün bir şey var. ⁷Eğer siz, ‘Ben kurban değil, merhamet isterim’ sözünün anlamını bilseydiniz, suçsuzları yargılamazdınız. ⁸Çünkü İnsanoğlu* Şabat Günü'nün de Rabbi'dir.”

⁹İsa oradan ayrılıp onların havrasına gitti. ¹⁰Orada eli sakat bir adam vardı. İsa'yı suçlamak amacıyla kendisine, “Şabat Günü bir hastayı iyileştirmek Kutsal Yasa'ya uygun mudur?” diye sordular.

¹¹İsa onlara şu karşılığı verdi: “Hanginizin bir koyunu olur da Şabat Günü çukura düşerse onu tutup çıkarmaz? ¹²İnsan koyundan çok daha değerlidir! Demek ki, Şabat Günü iyilik yapmak Yasa'ya uygundur.”

¹³Sonra adama, “Elini uzat” dedi. Adam elini uzattı. Eli öteki gibi yine sapaşğılam oluverdi. ¹⁴Bunun üzerine Ferisiler dışarı çıktılar, İsa'yı yok etmek için anlaştılar.

Tanrı'nun Seçtiği Kul

¹⁵İsa bunu bildiği için oradan ayrıldı. Birçok kişi ardından gitti. İsa hepsini iyileştirdi. ¹⁶Kim olduğunu açıklamamaları için onları uyardı. ¹⁷⁻¹⁸Bu, Peygamber Yeşaya aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

“İşte Kulum, O'nu ben seçtim.
Gönlümün hoşnut olduğu sevgili Kulum O'dur.
Ruhum'u O'nun üzerine koyacağım,
O da adaleti uluslara bildirecek.
¹⁹Çekişip bağırmayacak,
Sokaklarda kimse O'nun sesini duymayacak.
²⁰Ezilmiş kamışı kırmayacak,
Tüten fitili söndürmeyecek,
Ve sonunda adaleti zafere ulaştıracak.
²¹Uluslar da O'nun adına umut bağlayacak.”

İsa ve Baalzevul

(Mar.3:20-30; Luk.6:43-45; 11:14-23)

²²Daha sonra İsa'ya kör ve dilsiz bir cinli getirdiler. İsa adamı iyileştirdi. Adam konuşmaya, görmeye başladı. ²³Bütün kalabalık şaşırıp kaldı. “Bu, Davut'un Oğlu* olabilir mi?” diye soruyorlardı.

²⁴Ferisiler bunu duyunca, “Bu adam cinleri, ancak cinlerin önderi Baalzevul'un* gücüyle kovuyor” dediler.

²⁵Onların ne düşündüğünü bilen İsa şöyle dedi: “Kendi içinde bölünen ülke yıkılır. Kendi içinde bölünen kent ya da ev ayakta kalmaz. ²⁶Eğer Şeytan Şeytan'ı kovarsa, kendi içinde bölünmüş demektir. Bu durumda onun egemenliği nasıl ayakta kalabilir? ²⁷Eğer ben cinleri Baalzevul'un gücüyle kovuyorsam, sizin adamlarınız kimin gücüyle kovuyor? Bu durumda sizi kendi adamlarınız yargılayacak. ²⁸Ama ben cinleri Tanrı'nın Ruh'uyla kovuyorsam, Tanrı'nın Egemenliği üzerinize gelmiş demektir.

²⁹“Bir kimse güçlü adamın evine girip malını nasıl çalabilir? Ancak onu bağladıktan sonra evini soyabilir.

³⁰“Benden yana olmayan bana karşıdır. Benimle birlikte toplamayan dağıtıyor demektir. ³¹Bunun için size diyorum ki, insanların işlediği her günah, ettiği her küfür bağışlanacak; ama Ruh'a edilen küfür bağışlanmayacaktır. ³²İnsanoğlu'na* karşı bir söz söyleyen, bağışlanacak; ama Kutsal Ruh'a karşı bir söz söyleyen, ne bu çağda, ne de gelecek çağda bağışlanacaktır.

³³“Ya ağacı iyi, meyvesini de iyi sayın; ya da ağacı kötü, meyvesini de kötü sayın. Çünkü her ağaç meyvesinden tanınır. ³⁴Sizi engerekler soyu! Kötü olan sizler nasıl iyi sözler söyleyebilirsiniz? Çünkü ağız yürekten taşanı söyler. ³⁵İyi insan içindeki iyilik hazinesinden iyilik, kötü insan içindeki kötülük hazinesinden kötülük çıkarır. ³⁶Size şunu söyleyeyim, insanlar söyledikleri her boş söz için yargı günü hesap verecekler. ³⁷Kendi sözlerinizle aklanacak, yine kendi sözlerinizle suçlu çıkarılacaksınız.”

Yunus'un Belirtisi

(Mar.8:11-12; Luk.11:24-26,29-32)

³⁸Bunun üzerine bazı din bilginleri ve Ferisiler, “Öğretmenimiz, senden doğaüstü bir belirti görmek istiyoruz” dediler.

³⁹İsa onlara şu karşılığı verdi: “Kötü ve vefasız kuşak bir belirti istiyor! Ama ona Peygamber Yunus'un belirtisinden başka bir belirti gösterilmeyecektir. ⁴⁰Yunus,

12:24 Mat.9:34; 10:25 **12:30** Mar.9:40 **12:32** Luk.12:10 **12:33** Mat.7:20

12:34 Mat.3:7; 23:33; Luk.3:7 **12:34** Mat.15:18 **12:38** Mat.16:1 **12:39** Mat.16:4

12:40 Yun.1:17

nasıl üç gün üç gece o koca balığın karnında kaldıysa, İnsanoğlu* da üç gün üç gece yerin bağırnında kalacaktır. ⁴¹Ninova halkı, yargı günü bu kuşakla birlikte kalkıp bu kuşağı yargılayacak. Çünkü Ninovalılar, Yunus'un çağrısı üzerine tövbe ettiler. Bakın, Yunus'tan daha üstün olan buradadır. ⁴²Güney Kraliçesi, yargı günü bu kuşakla birlikte kalkıp bu kuşağı yargılayacak. Çünkü kraliçe, Süleyman'ın bilgece sözlerini dinlemek için dünyanın ta öbür ucundan gelmişti. Bakın, Süleyman'dan daha üstün olan buradadır.

⁴³“Kötü ruh insandan çıkınca kurak yerlerde dolanıp huzur arar, ama bulamaz. ⁴⁴O zaman, ‘Çıktığım eve, kendi evime döneyim’ der. Eve gelince orayı bomboş, süpürülmüş, düzeltilmiş bulur. ⁴⁵Bunun üzerine gider, yanına kendisinden kötü yedi ruh daha alır ve eve girip yerleşirler. Böylece o kişinin son durumu ilkinden beter olur. Bu kötü kuşağın başına gelecek olan da budur.”

İsa'nın Annesi ve Kardeşleri

(Mar.3:31-35; Luk.8:19-21)

⁴⁶İsa daha halka konuşurken, annesiyle kardeşleri geldi. Dışarıda durmuş, O'nunla konuşmak istiyorlardı. ⁴⁷Birisi İsa'ya, “Bak, annenle kardeşlerin dışarıda duruyor, seninle görüşmek istiyorlar” dedi.

⁴⁸İsa, kendisiyle konuşana, “Kimdir annem, kimdir kardeşlerim?” karşılığını verdi. ⁴⁹Eliyle öğrencilerini göstererek, “İşte annem, işte kardeşlerim!” dedi. ⁵⁰“Göklerdeki Babam'ın isteğini kim yerine getirirse, kardeşim, kızkardeşim ve annem odur.”

Tohum Benzetmesi

(Mar.4:1-20; Luk.8:4-15)

13 Aynı gün İsa evden çıktı, gidip göl kıyısında oturdu. ²Çevresinde büyük bir kalabalık toplandı. Bu yüzden İsa tekneye binip oturdu. Bütün kalabalık kıyıda duruyordu. ³İsa onlara benzetmelerle birçok şey anlattı. “Bakın” dedi, “Ekincinin biri tohum ekmeye çıktı. ⁴Ektiği tohumlardan kimi yol kenarına düştü. Kuşlar gelip bunları yedi. ⁵Kimi, toprağı az, kayalık yerlere düştü; toprak derin olmadığından hemen filizlendi. ⁶Ne var ki, güneş doğunca kavruldular, kök salamadıkları için kuruyup gittiler. ⁷Kimi, dikenler arasına düştü. Dikenler büyüdü, filizleri boğdu. ⁸Kimi ise iyi toprağına düştü. Bazısı yüz, bazısı altmış, bazısı da otuz kat ürün verdi. ⁹Kulağı olan işitsin!”

¹⁰Öğrencileri gelip İsa'ya, “Halka neden benzetmelerle konuşuyorsun?” diye sordular.

¹¹İsa şöyle yanıtladı: “Göklerin Egemenliği'nin sırlarını bilme ayrıcalığı size verildi, ama onlara verilmedi. ¹²Çünkü kimde varsa, ona daha çok verilecek, bolluğa kavuşturulacak. Ama kimde yoksa, elindeki de alınacak. ¹³Onlara benzetmelerle konuşmamın nedeni budur. Çünkü,

‘Gördükleri halde görmezler,
Duydukları halde duymaz ve anlamazlar.’

¹⁴“Böylece Yeşaya'nın peygamberlik sözü onlar için gerçekleşmiş oldu:

‘Duyacak duyacak, ama hiç anlamayacaksınız,
Bakacak bakacak, ama hiç görmeyeceksiniz!
¹⁵Çünkü bu halkın yüreği duygusuzlaştı,
Kulakları ağırlaştı.
Gözlerini kapadılar.
Öyle ki, gözleri görmesin,
Kulakları duymasın, yürekleri anlamasın
Ve bana dönmesinler.
Dönselerdi, onları iyileştirirdim.’

¹⁶“Ama ne mutlu size ki, gözleriniz görüyor, kulaklarınız işitiyor! ¹⁷Size doğrusunu söyleyeyim, nice peygamberler, nice doğru kişiler sizin gördüklerinizi görmek istediler, ama göremediler. Sizin işittiklerinizi işitmek istediler, ama işitemediler.

¹⁸“Şimdi ekinciyle ilgili benzetmeyi siz dinleyin. ¹⁹Kim göksel egemenlikle ilgili sözü işitir de anlamazsa, kötü olan* gelir, onun yüreğine ekileni söker götürür. Yol kenarına ekilen tohum işte budur. ²⁰⁻²¹Kayalık yerlere ekilen ise işittiği sözü hemen sevinçle kabul eden, ama kök salmadığı için ancak bir süre dayanan kişidir. Böyle biri Tanrı sözünden ötürü sıkıntı ya da zulme uğrayınca hemen sendeleyip düşer. ²²Dikenler arasında ekilen de şudur: Sözü işitir, ama dünyasal kaygılar ve zenginliğin aldatıcılığı sözü boğar ve ürün vermesini engeller. ²³İyi toprağa ekilen tohum ise, sözü işitip anlayan birine benzer. Böylesi elbette ürün verir, kimi yüz, kimi altmış, kimi de otuz kat.”

Deliceler Benzetmesi

²⁴İsa onlara başka bir benzetme anlattı: “Göklerin Egemenliği, tarlasına iyi tohum eken adama benzer” dedi. ²⁵“Herkes uyurken, adamın düşmanı geldi, buğdayın arasına delice ekip gitti. ²⁶Ekin gelişip başak salınca, deliceler de görüldü.

²⁷“Mal sahibinin köleleri gelip ona şöyle dediler: ‘Efendimiz, sen tarlana iyi tohum ekmedin mi? Bu deliceler nereden çıktı?’

²⁸“Mal sahibi, ‘Bunu bir düşman yapmıştır’ dedi.

“ ‘Gidip deliceleri toplamamızı ister misin?’ diye sordu köleler.

²⁹“ ‘Hayır’ dedi adam. ‘Deliceleri toplarken belki buğdayı da sökersiniz. ³⁰Bırakın biçim vaktine dek birlikte büyüsünler. Biçim vakti orakçılara, önce deliceleri toplayın diyeceğim, yakmak için demet yapın. Buğdayı ise toplayıp ambarıma koyun.’ ”

Hardal Tanesi ve Maya Benzetmeleri

(Mar.4:30-34; Luk.13:18-21)

³¹İsa onlara bir benzetme daha anlattı: “Göklerin Egemenliği, bir adamın tarlasına ektiği hardal tanesine benzer” dedi. ³²“Hardal tohumların en küçüğü olduğu halde, gelişince bahçe bitkilerinin boyunu aşar, ağaç olur. Böylece kuşlar gelip dallarında barınır.”

³³İsa onlara başka bir benzetme anlattı: “Göklerin Egemenliği, bir kadının üç ölçek^a una karıştırdığı mayaya benzer. Sonunda bütün hamur kabarrır.”

³⁴İsa bütün bunları halka benzetmelerle anlattı. Benzetme kullanmadan onlara hiçbir şey anlatmazdı. ³⁵Bu, peygamber aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

“Ağzımı benzetmeler anlatarak açacağım,
Dünyanın kuruluşundan beri
Gizli kalmış sırları dile getireceğim.”

Deliceler Benzetmesi Açıklanıyor

³⁶Bundan sonra İsa halktan ayrılıp eve gitti. Öğrencileri yanına gelip, “Tarladaki delicelerle ilgili benzetmeyi bize açıkla” dediler.

³⁷İsa, “İyi tohumu eken, İnsanoğlu'dur*” diye karşılık verdi. ³⁸“Tarla ise dünyadır. İyi tohum, göksel egemenliğin oğulları, deliceler de kötü olanın* oğullarıdır. ³⁹Deliceleri eken düşman, İblis'tir. Biçim vakti, çağın sonu; orakçılar ise meleklerdir.

⁴⁰“Deliceler nasıl toplanıp yakılırsa, çağın sonunda da böyle olacaktır. ⁴¹⁻⁴²İnsanoğlu meleklerini gönderecek, onlar da insanları günaha düşüren her şeyi, kötülük yapan herkesi O'nun egemenliğinden toplayıp kızgın fırına atacaklar. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacaktır. ⁴³Doğru kişiler o zaman Babaları'nın egemenliğinde güneş gibi parlayacaklar. Kulağı olan işitsin!”

Define ve İnci Benzetmeleri

⁴⁴“Göklerin Egemenliği, tarlada saklı bir defineye benzer. Onu bulan yeniden sakladı, sevinçle koşup gitti, varını yoğunu satıp tarlayı satın aldı.

⁴⁵“Yine Göklerin Egemenliği, güzel inciler arayan bir tüccara benzer. ⁴⁶Tüccar, çok değerli bir inci bulunca gitti, varını yoğunu satıp o inciye satın aldı.”

Ağ Benzetmesi

⁴⁷“Yine Göklerin Egemenliği, denize atılan ve her çeşit balığı toplayan ağa benzer. ⁴⁸Ağ dolunca onu kıyıya çekerler. Oturup işe yarayan balıkları kaplara koyar, yaramayanları atarlar. ⁴⁹⁻⁵⁰Çağın sonunda da böyle olacak. Melekler gelecek, kötü kişileri doğruların arasından ayırıp kızgın fırına atacaklar. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacaktır.”

⁵¹İsa, “Bütün bunları anladınız mı?” diye sordu.

“Evet” karşılığını verdiler.

⁵²O da onlara, “İşte böylece Göklerin Egemenliği için eğitilmiş her din bilgini, hazinesinden hem yeni hem eski değerler çıkaran bir mal sahibine benzer” dedi.

İsa Reddediliyor

(Mar.6:1-6; Luk.4:16-30)

⁵³İsa bütün bu benzetmeleri anlattıktan sonra oradan ayrıldı. ⁵⁴Kendi memleketine gitti ve oradaki havrada halka öğretmeye başladı. Halk şaşır kalmıştı. “Adamın bu bilgeliği ve mucizeler yaratan gücü nereden geliyor?” diyorlardı. ⁵⁵“Marangozun oğlu değil mi bu? Annesinin adı Meryem değil mi? Yakup, Yusuf, Simun ve Yahuda O'nun kardeşleri değil mi? ⁵⁶Kızkardeşlerinin hepsi aramızda yaşamıyor mu? O halde O'nun bütün bu yaptıkları nereden geliyor?” ⁵⁷Ve gücenip O'nu reddettiler.

Ama İsa onlara şöyle dedi: “Bir peygamber, kendi memleketinden ve evinden başka yerde hor görülmez.”

⁵⁸İmansızlıkları yüzünden İsa orada pek fazla mucize yapmadı.

Yahya'nın Öldürülmesi

(Mar.6:14-29; Luk.9:7-9)

14 ¹⁻²O günlerde İsa'yla ilgili haberleri duyan bölge kralı* Hirodes, adamlarına, “Bu, Vaftizci Yahya'dır” dedi. “Ölümden dirildi. Olağanüstü güçlerin onda etkin olmasının nedeni budur.”

³Hirodes, kardeşi Filipus'un karısı Hirodiya yüzünden Yahya'yı tutuklatmış, bağlatıp zindana attırmıştı. ⁴Çünkü Yahya Hirodes'e, "O kadınlı evlenmen Kutsal Yasa'ya aykırıdır" demişti. ⁵Hirodes Yahya'yı öldürtmek istemiş, ama halktan korkmuştu. Çünkü halk Yahya'yı peygamber sayıyordu.

⁶⁻⁷Hirodes'in doğum günü şenliği sırasında Hirodiya'nın kızı ortaya çıkıp dans etti. Bu, Hirodes'in öyle hoşuna gitti ki, ant içerek kıza ne dilerse vereceğini söyledi. ⁸Kız, annesinin kışkırtmasıyla, "Bana şimdi, bir tepsi üzerinde Vaftizci Yahya'nın başını ver" dedi. ⁹Kral buna çok üzülüyse de, konuklarının önünde içtiği anttan ötürü bu dileğin yerine getirilmesini buyurdu. ¹⁰Adam gönderip zindanda Yahya'nın başını kestirdi. ¹¹Kesik baş tepsiyle getirilip kıza verildi, kız da bunu annesine götürdü. ¹²Yahya'nın öğrencileri gelip cesedi aldılar ve gömdüler. Sonra gidip İsa'ya haber verdiler.

İsa Beş Bin Kişiyi Dozuruyor

(Mar.6:30-44; Luk.9:10-17; Yu.6:1-14)

¹³İsa bunu duyunca, tek başına تنها bir yere çekilmek üzere bir tekneye oradan ayrıldı. Bunu öğrenen halk, kentlerden çıkıp O'nu yaya olarak izledi. ¹⁴İsa tekneden inince büyük bir kalabalıkla karşılaştı. Onlara acıdı ve hasta olanlarını iyileştirdi.

¹⁵Akşama doğru öğrencileri yanına gelip, "Burası ıssız bir yer" dediler, "Vakit de geç oldu. Halkı salıver de köylere gidip kendilerine yiyecek alsınlar."

¹⁶İsa, "Gitmelerine gerek yok, onlara siz yiyecek verin" dedi.

¹⁷Öğrenciler, "Burada beş ekmekle iki balıktan başka bir şeyimiz yok ki" dediler.

¹⁸İsa, "Onları buraya, bana getirin" dedi. ¹⁹Halka çayıra oturmalarını buyurduktan sonra, beş ekmekle iki balığı aldı, gözlerini göğe kaldırarak şükretti; sonra ekmekleri bölüp öğrencilerine verdi, onlar da halka dağıttılar. ²⁰Herkes yiyip doydular. Artakalan parçalardan on iki sepet dolusu topladılar. ²¹Yemek yiyenlerin sayısı, kadın ve çocuklar hariç, yaklaşık beş bin erkekti.

İsa Su Üstünde Yürüyor

(Mar.6:45-56; Yu.6:15-21)

²²Bundan hemen sonra İsa öğrencilerine, tekneye binip kendisinden önce karşı yakaya geçmelerini buyurdu. Bu arada halkı evlerine gönderecekti.

²³Halkı gönderdikten sonra dua etmek için tek başına dağa çıktı. Akşam

olurken orada yalnızdı. ²⁴O sırada tekne kıyıdan bir hayli uzakta^a dalgalarla boğuşuyordu. Çünkü rüzgar karşı yönden esiyordu.

²⁵Sabaha karşı^b İsa, gölün üstünde yürüyerek onlara yaklaştı. ²⁶Öğrenciler, O'nun gölün üstünde yürüdüğünü görünce dehşete kapıldılar. “Bu bir hayalet!” diyerek korkuyla bağıştılar.

²⁷Ama İsa hemen onlara seslenerek, “Cesur olun, benim, korkmayın!” dedi.

²⁸Petrus buna karşılık, “Ya Rab” dedi, “Eğer sen isen, buyruk ver suyun üstünden yürüyerek sana geleyim.”

²⁹İsa, “Gel!” dedi.

Petrus da tekneden indi, suyun üstünden yürüyerek İsa'ya yaklaştı. ³⁰Ama rüzgarın ne kadar güçlü estiğini görünce korktu, batmaya başladı. “Ya Rab, beni kurtar!” diye bağırды.

³¹İsa hemen elini uzatıp onu tuttu. Ona, “Ey kıt imanlı, neden kuşku duydu?” dedi.

³²Onlar tekneye bindikten sonra rüzgar dindi. ³³Teknedekiler, “Sen gerçekten Tanrı'nın Oğlu'sun” diyerek O'na tapındılar.

³⁴Gölü aşırp Gennesar'da karaya çıktılar. ³⁵Yöre halkı İsa'yı tanıyınca çevreye haber saldı. Bütün hastaları O'na getirdiler. ³⁶Giysisinin eteğine bir dokunsak diye yalvarıyorlardı. Dokunanların hepsi iyileşti.

Töre mi, Tanrı'nın Sözü mü?

(Mar.7:1-13)

15 ¹⁻²Bu sırada Yeruşalim'den bazı Ferisiler ve din bilginleri İsa'ya gelip, “Öğrencilerin neden atalarımızın töresini çiğniyor?” diye sordular, “Yemekten önce ellerini yıkamıyorlar.”

³İsa onlara şu karşılığı verdi: “Ya siz, neden töreniz uğruna Tanrı buyruğunu çiğniyorsunuz? ⁴Çünkü Tanrı şöyle buyurdu: ‘Annene babana saygı göstereceksin’; ‘Annesine ya da babasına söven kesinlikle öldürülecektir.’ ⁵⁻⁶Ama siz, ‘Her kim anne ya da babasına, benden alacağın bütün yardım Tanrı'ya adanmıştır derse, artık babasına saygı göstermek zorunda değildir’ diyorsunuz. Böylelikle, töreniz uğruna Tanrı'nın sözünü geçersiz kılmış oluyorsunuz. ⁷⁻⁸Ey ikiyüzlüler! Yeşaya'nın sizinle ilgili şu peygamberlik sözü ne kadar yerindedir:

‘Bu halk dudaklarıyla beni sayar,
Ama yürekleri benden uzak.

a 14:24 “Bir hayli uzakta”: Grekçe “Birçok stadion uzakta” (bkz. Birimler Cetveli).

b 14:25 “Sabaha karşı”: Grekçe “Gecenin dördüncü nöbetinde” (bkz. Sözlük, “Saat”).

15:4 Çık.20:12; 21:17; Lev.20:9; Yas.5:16 **15:7-9** Yşa.29:13

⁹ Bana boşuna taparlar.
Çünkü öğrettikleri, sadece insan buyruklarıdır.’ ”

İnsanı Kirleten Nedir?

(Mar.7:14-23)

¹⁰ İsa, halkı yanına çağırıp onlara, “Dinleyin ve şunu belleyin” dedi.
¹¹ “Ağızdan giren şey insanı kirletmez. İnsanı kirleten ağızdan çıkmıştır.”

¹² Bu sırada öğrencileri O'na gelip, “Biliyor musun?” dediler, “Feriseler bu sözü duyunca gücendiler.”

¹³ İsa şu karşılığı verdi: “Göksel Babam'ın dikmediği her fidan kökünden sökülecektir. ¹⁴ Bırakın onları; onlar körlerin kör kılavuzlarıdır. Eğer kör köre kılavuzluk ederse, ikisi de çukura düşer.”

¹⁵ Petrus, “Bu benzetmeyi bize açıkla” dedi.

¹⁶ “Siz de mi hâlâ anlamıyorsunuz?” diye sordu İsa. ¹⁷ “Ağza giren her şeyin mideye indiğini, oradan da helaya atıldığını bilmiyor musunuz? ¹⁸ Ne var ki ağızdan çıkan, yürekten kaynaklanır. İnsanı kirleten de budur. ¹⁹ Çünkü kötü düşünceler, cinayet, zina, fuhuş, hırsızlık, yalan yere tanıklık ve iftira hep yürekten kaynaklanır. ²⁰ İnsanı kirleten bunlardır. Yıkanmamış ellerle yemek yemek insanı kirletmez.”

Kenanlı Kadının İmanı

(Mar.7:24-30)

²¹ İsa oradan ayrılıp Sur ve Sayda bölgesine geçti. ²² O yöreden Kenanlı bir kadın İsa'ya gelip, “Ya Rab, ey Davut Oğlu, halime acı! Kızım cine tutuldu, çok kötü durumda” diye feryat etti.

²³ İsa kadına hiçbir karşılık vermedi. Öğrencileri yaklaşıp, “Sal şunu, gitsin!” diye rica ettiler. “Arkamızdan bağırıp duruyor.”

²⁴ İsa, “Ben yalnız İsrail halkının kaybolmuş koyunlarına gönderildim” diye yanıtladı.

²⁵ Kadın ise yaklaşıp, “Ya Rab, bana yardım et!” diyerek O'nun önünde yere kapandı^a.

²⁶ İsa ona, “Çocukların ekmeğini alıp köpeklere atmak doğru değildir” dedi.

²⁷ Kadın, “Haklısın, ya Rab” dedi. “Ama köpekler de efendilerinin sofrasından düşen kırıntıları yer.”

²⁸ O zaman İsa ona şu karşılığı verdi: “Ey kadın, imanın büyük! Dilediğin gibi olsun.” Ve kadının kızı o saatte iyileşti.

a 15:25 “O'nun önünde yere kapandı” ya da “O'na tapındı”.

15:14 Luk.6:39 **15:18** Mat.12:34

İsa Dört Bin Kişiyi Dozuruyor

(Mar.8:1-10)

²⁹İsa oradan ayrıldı, Celile Gölü'nün kıyısından geçerek dağa çıkıp oturdu. ³⁰Yanına büyük bir kalabalık geldi. Beraberlerinde kötürüm, kör, çolak, dilsiz ve daha birçok hasta getirdiler. Hastaları O'nun ayaklarının dibine bıraktılar. O da onları iyileştirdi. ³¹Halk, dilsizlerin konuştuğunu, çolakların iyileştiğini, körlerin gördüğünü, kötürümlerin yürüdüğünü görünce şaşı ve İsrail'in Tanrısı'nı yüceltti.

³²İsa öğrencilerini yanına çağırıp, "Halka acıyorum" dedi. "Üç gündür yanımdalar, yiyecek hiçbir şeyleri yok. Onları aç aç evlerine göndermek istemiyorum, yolda bayılabilirler."

³³Öğrenciler kendisine, "Böyle ıssız bir yerde bu kadar kalabalığı doyuracak ekmeği nereden bulalım?" dediler.

³⁴İsa, "Kaç ekmeğiniz var?" diye sordu.

"Yedi ekmele birkaç küçük balığımız var" dediler.

³⁵Bunun üzerine İsa, halka yere oturmalarını buyurdu. ³⁶Yedi ekmele balıkları aldı, şükredip bunları böldü, öğrencilerine verdi. Onlar da halka dağıttılar. ³⁷Herkes yiyip doydular. Artakalan parçalardan yedi küfe dolusu topladılar. ³⁸Yemek yiyenlerin sayısı, kadın ve çocuklar hariç, dört bin erkekti. ³⁹İsa, halkı evlerine gönderdikten sonra tekneye binip Magadan bölgesine geçti.

Doğüstü Bir Belirti İsteniyor

(Mar.8:11-13; Luk.12:54-56)

16 Ferisiler'le Sadukiler* İsa'nın yanına geldiler. O'nu denemek amacıyla kendilerine gökten bir belirti göstermesini istediler.

²İsa onlara şu karşılığı verdi: "Akşam, 'Gökyüzü kızıl olduğuna göre hava iyi olacak' dersiniz. ³Sabah, 'Bugün gök kızıl ve bulutlu, hava bozacak' dersiniz. Gökyüzünün görünümünü yorumlayabiliyorsunuz da, zamanın belirtilerini yorumlayamıyor musunuz? ⁴Kötü ve vefasız kuşak bir belirti istiyor! Ama ona Yunus'un belirtisinden başka bir belirti gösterilmeyecek." Sonra İsa onları bırakıp gitti.

Ferisiler'le Sadukiler'in Mayası

(Mar.8:14-21)

⁵Öğrenciler gölün karşı yakasına geçerken ekme almayı unutmuşlardı. İsa onlara, "Dikkatli olun, Ferisiler'in ve Sadukiler'in mayasından kaçınmın!" dedi.

⁷Onlar ise kendi aralarında tartışarak, “Ekmek almadığımız için böyle diyor” dediler.

⁸Bunun farkında olan İsa şöyle dedi: “Ey kıt imanlılar! Ekmeğiniz yok diye niçin tartışıyorsunuz? ⁹⁻¹⁰Hâlâ anlamıyor musunuz? Beş ekmekle beş bin kişinin doyduğunu, kaç sepet dolusu yemek fazlası topladığınızı hatırlamıyor musunuz? Yedi ekmekle dört bin kişinin doyduğunu, kaç küfe dolusu yemek fazlası topladığınızı hatırlamıyor musunuz? ¹¹Ben size, ‘Ferisiler’in ve Sadukiler’in mayasından kaçının’ derken, ekmekten söz etmediğimi nasıl olur da anlamazsınız?”

¹²Ekmek mayasından değil de, Ferisiler’le Sadukiler’in öğretilerinden kaçının dediğini o zaman anladılar.

Petrus'un Mesih'i Tanıması

(Mar.8:27-30; Luk.9:18-21)

¹³İsa, Filipus Sezariyesi bölgesine geldiğinde öğrencilerine şunu sordu: “Halk, İnsanoğlu'nun* kim olduğunu söylüyor?”

¹⁴Öğrencileri şu karşılığı verdiler: “Kimi Vaftizci Yahya, kimi İlyas, kimi de Yeremya ya da peygamberlerden biridir diyor.”

¹⁵İsa onlara, “Siz ne dersiniz” dedi, “Sizce ben kimim?”

¹⁶Simun Petrus, “Sen, yaşayan Tanrı'nın Oğlu Mesih'sin*” yanıtını verdi.

¹⁷İsa ona, “Ne mutlu sana, Yunus oğlu Simun!” dedi. “Bu sırrı sana açan insan ^a değil, göklerdeki Babam'dır. ¹⁸Ben de sana şunu söyleyeyim, sen Petrus'un ^b ve ben kilisemi* bu kayanın ^c üzerine kuracağım. Ölümler diyarının kapıları ona karşı direnemeyecek. ¹⁹Göklerin Egemenliği'nin anahtarlarını sana vereceğim. Yeryüzünde bağlayacağın her şey göklerde de bağlanmış olacak; yeryüzünde çözeceğin her şey göklerde de çözülmüş olacak.” ²⁰Bu sözlerden sonra İsa, kendisinin Mesih olduğunu kimseye söylememeleri için öğrencilerini uyardı.

İsa Ölüp Dirileceğini Önceden Bildiriyor

(Mar.8:31-9:1; Luk.9:22-27)

²¹Bundan sonra İsa, kendisinin Yeruşalim'e gitmesi, ileri gelenler, başkâhinler ve din bilginlerinin elinden çok acı çekmesi, öldürülmesi ve üçüncü gün dirilmesi gerektiğini öğrencilerine anlatmaya başladı.

a 16:17 “İnsan”: Grekçe “Et ve kan”. **b 16:18** “Petrus”: Grekçe “Petros”, yani “Kaya parçası, taş”. **c 16:18** “Kaya”: Grekçe “Petra”, yani “Büyük taş kütleli, kaya”.

16:9-10 Mat.14:17-21; 15:34-38 **16:14** Mat.14:1-2; Mar.6:14-15; Luk.9:7-8

16:16 Yu.6:68-69 **16:19** Mat.18:18; Yu.20:23 **16:21** Mat.17:22-23; 20:19; 27:62-63

²²Bunun üzerine Petrus O'nu bir kenara çekip azarlamaya başladı. "Tanrı korusun, ya Rab! Senin başına asla böyle bir şey gelmeyecek!" dedi.

²³Ama İsa Petrus'a dönüp, "Çekil önümden, Şeytan!" dedi, "Bana engel oluyorsun. Düşüncelerin Tanrı'ya değil, insana özgüdür."

²⁴Sonra İsa, öğrencilerine şunları söyledi: "Ardımdan gelmek isteyen kendini inkâr etsin, çarmıhını yüklenip beni izlesin. ²⁵Canını kurtarmak isteyen onu yitirecek, canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır. ²⁶İnsan bütün dünyayı kazanıp da canından olursa, bunun kendisine ne yararı olur? İnsan kendi canına karşılık ne verebilir? ²⁷İnsanoğlu*, Babası'nın görkemi içinde melekleriyle gelecek ve herkese, yaptığı'nın karşılığını verecektir. ²⁸Size doğrusunu söyleyeyim, burada bulunanlar arasında, İnsanoğlu'nun kendi egemenliği içinde gelişini görmeden ölümü tatmayacak olanlar var."

İsa'nın Görünümü Değişiyor

(Mar.9:2-13; Luk.9:28-36)

17 Altı gün sonra İsa, yanına yalnız Petrus, Yakup ve Yakup'un kardeşi Yuhanna'yı alarak yüksek bir dağa çıktı. ²Onların gözü önünde İsa'nın görünümü değişti. Yüzü güneş gibi parladı, giysileri ışık gibi bembeyaz oldu. ³O anda Musa'yla İlyas öğrencilere göründü. İsa'yla konuşuyorlardı. ⁴Petrus İsa'ya, "Ya Rab" dedi, "Burada bulunmamız ne iyi oldu! İstersen burada üç çardak kurayım: Biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a."

⁵Petrus daha konuşurken parlak bir bulut onlara gölge saldı. Buluttan gelen bir ses, "Sevgili Oğlum budur, O'ndan hoşnudum. O'nu dinleyin!" dedi.

⁶Öğrenciler bunu işitince, dehşet içinde yüzüstü yere kapandılar. ⁷İsa gelip onlara dokundu, "Kalkın, korkmayın!" dedi. ⁸Başlarını kaldırıncı İsa'dan başka kimseyi göremediler.

⁹Dağdan inerlerken İsa onlara, "İnsanoğlu* ölümünden dirilmeden, gördüklerinizi kimseye söylemeyin" diye buyurdu.

¹⁰Öğrencileri O'na şunu sordular: "Peki, din bilginleri* neden önce İlyas'ın gelmesi gerektiğini söylüyorlar?"

¹¹İsa, "İlyas gerçekten gelecek ve her şeyi yeniden düzene koyacak" diye yanıtladı. ¹²"Size şunu söyleyeyim, İlyas zaten geldi, ama onu tanımadılar, ona yapmadıklarını bırakmadılar. Aynı şekilde İnsanoğlu da onların elinden acı çekecektir." ¹³O zaman öğrenciler İsa'nın kendilerine Vaftizci Yahya'dan söz ettiğini anladılar.

16:24 Mat.10:38; Luk.14:27 **16:25** Mat.10:39; Luk.17:33; Yu.12:25 **16:27** Mat.25:31

16:27 Mez.62:12; Rom.2:6; Va.2:23 **17:1-5** 2Pe.1:17-18

17:5 Mez.2:7; Ysa.42:1; Mat.3:17; 12:18; Mar.1:11; Luk.3:21-22 **17:5** Yas.18:15

17:10 Mal.4:5 **17:12** Mat.11:14

Cinli Çocuk İyileştiriliyor

(Mar.9:14-32; Luk.9:37-45)

¹⁴Kalabalığın yanına vardıklarında bir adam İsa'ya yaklaşıp önünde diz çöktü. ¹⁵“Ya Rab” dedi, “Oğlumun haline acı! Sarası var, çok acı çekiyor. Sık sık ateşe, suya düşüyor. ¹⁶Onu senin öğrencilerine getirdim, ama iyileştiremediler.”

¹⁷İsa, “Ey imansız ve sapmış kuşak!” dedi. “Sizinle daha ne kadar kalaçağım? Size daha ne kadar katlanacağım? Çocuğu buraya, bana getirin.” ¹⁸İsa cini azarlayınca, cin çocuktan çıktı, çocuk o anda iyileşti.

¹⁹Sonra öğrenciler tek başlarına İsa'ya gelip, “Biz cini neden kovamadık?” diye sordular.

²⁰⁻²¹İsa, “İmanınız kıt olduğu için” karşılığını verdi. “Size doğrusunu söyleyeyim, bir hardal tanesi kadar imanınız olsa şu dağa, ‘Buradan şuraya göç’ derseniz, göçer; sizin için imkânsız bir şey olmayacaktır.”^a

İsa Ölüp Dirileceğini Tekrar Bildiriyor

(Mar.9:30-32; Luk.9:43-45)

²²⁻²³Celile'de bir araya geldiklerinde İsa onlara, “İnsanoğlu*, insanların eline teslim edilecek ve öldürülecek, ama üçüncü gün dirilecek” dedi.

Öğrenciler buna çok kederlendiler.

Tapınak Vergisi

²⁴Kefarnahum'a geldiklerinde, iki dirhemlik tapınak vergisini^b toplananlar Petrus'a gelip, “Öğretmeniniz tapınak vergisini ödüyor, değil mi?” diye sordular.

²⁵Petrus, “Ödüyor” dedi.

Petrus eve gelince, daha kendisi bir şey söylemeden İsa ona, “Simun, ne dersin?” dedi. “Dünya kralları gümrük ya da vergiyi kimlerden alır? Kendi oğullarından mı, yabancılardan mı?”

²⁶Petrus'un, “Yabancılardan” demesi üzerine İsa, “O halde oğullar muftır” dedi. ²⁷“Ama vergi toplayanları gücendirmeyelim. Göle gidip oltanı at. Tuttuğun ilk balığı çıkar, onun ağzını aç, dört dirhemlik bir akçe^c bulacaksın. Parayı al, ikimizin vergisi olarak onlara ver.”

a 17:20-21 Birçok Grekçe elyazması, “Ama bu tür cinler ancak dua ve oruçla kovulabilir” sözlerini de içerir. **b 17:24** “İki dirhemlik tapınak vergisi”: Grekçe “Didrahma” (bkz. Birimler Cetveli). **c 17:27** “Dört dirhemlik bir akçe”: Grekçe “Bir statir” (bkz. Birimler Cetveli).

17:20-21 Mat.21:21; Mar.11:23; 1Ko.13:2 **17:24** Çık.30:13; 38:26

En Büyük Kim?

(Mar.9:33-37,42-48; Luk.9:46-48; 17:1-2)

18 Bu sırada öğrencileri İsa'ya yaklaşıp, “Göklerin Egemenliği'nde en büyük kimdir?” diye sordular.

²⁻³İsa, yanına küçük bir çocuk çağırды, onu orta yere dikip şöyle dedi: “Size doğrusunu söyleyeyim, yolunuzdan dönüp küçük çocuklar gibi olmazsanız, Göklerin Egemenliği'ne asla giremezsiniz. ⁴Kim bu çocuk gibi alçakgönüllü olursa, Göklerin Egemenliği'nde en büyük odur. ⁵Böyle bir çocuğu benim adım uğruna kabul eden, beni kabul etmiş olur.

⁶“Ama kim bana iman eden bu küçüklerden birini günaha düşürürse, boynuna kocaman bir değirmen taşı asılıp denizin dibine atılması kendisi için daha iyi olur. ⁷İnsanı günaha düşüren tuzaklardan ötürü vay dünyanın haline! Böyle tuzakların olması kaçınılmazdır. Ama bu tuzaklara aracılık eden kişinin vay haline!

⁸“Eğer elin ya da ayağın günah işlemene neden olursa, onu kesip at. Tek el, tek ayakla yaşama kavuşman, iki elle, iki ayakla sönmez ateşe atılmandan iyidir. ⁹Eğer gözün günah işlemene neden olursa, onu çıkar at. Tek gözle yaşama kavuşman, iki gözle cehennem ateşine atılmandan iyidir.

¹⁰⁻¹¹“Bu küçüklerden birini bile hor görmekten sakının! Size şunu söyleyeyim, onların göklerdeki melekleri, göklerdeki Babam'ın yüzünü her zaman görürler.”^a

Kaybolan Koyun Benzetmesi

(Luk.15:3-7)

¹²“Siz ne dersiniz? Bir adamın yüz koyunu olsa ve bunlardan biri yolunu şaşırsa, doksan dokuzunu dağlarda bırakıp yolunu şaşıranı aramaya gitmez mi? ¹³Size doğrusunu söyleyeyim, eğer onu bulursa, yolunu şaşırmamış doksan dokuz koyun için sevindiğinden daha çok onun için sevinir. ¹⁴Bunun gibi, göklerdeki Babanız da bu küçüklerden hiçbirinin kaybolmasını istemez.”

Bir Kardeş Günah İşlerse

¹⁵“Eğer kardeşin sana karşı günah işlerse, ona git, suçunu kendisine göster. Her şey yalnız ikinizin arasında kalsın. Kardeşin seni dinlerse, onu kazanmış olursun. ¹⁶Ama dinlemezse, yanına bir ya da iki kişi daha al ki, söylenen her şey iki ya da üç tanığın sözüyle doğrulansın. ¹⁷Onları

a 18:10-11 Birçok Grekçe elyazması, “İnsanoğlu, kaybolanı kurtarmak için geldi” sözlerini de içerir. **18:1** Luk.22:24 **18:2-3** Mar.10:15; Luk.18:17 **18:8** Mat.5:30 **18:9** Mat.5:29 **18:15** Luk.17:3 **18:16** Yas.19:15

da dinlemezse, durumu inanlılar topluluğuna* bildir. Topluluğu da dinlemezse, onu putperest ya da vergi görevlisi* say.

¹⁸“Size doğrusunu söyleyeyim, yeryüzünde bağlayacağınız her şey gökte de bağlanmış olacak. Yeryüzünde çözeceğiniz her şey gökte de çözülmüş olacak. ¹⁹Yine size şunu söyleyeyim, yeryüzünde aranızdan iki kişi, dileyecekleri herhangi bir şey için anlaşılırsa, göklerdeki Babam dileklerini yerine getirir. ²⁰Nerede iki ya da üç kişi benim adımla toplanırsa, ben de orada, aralarındayim.”

Acımasız Köle Benzetmesi

²¹Bunun üzerine Petrus İsa'ya gelip, “Ya Rab” dedi, “Kardeşim bana karşı kaç kez günah işlerse onu bağışlamalıyım? Yedi kez mi?”

²²İsa, “Yedi kez değil” dedi. “Yetmiş kere yedi kez derim sana. ²³Şöyle ki, Göklerin Egemenliği, köleleriyle hesaplaşmak isteyen bir krala benzer. ²⁴Kral hesap görmeye başladığında kendisine, borcu on bin talantı bulan bir köle getirildi. ²⁵Kölenin ödeme gücü olmadığından efendisi onun, karısının, çocuklarının ve bütün malının satılıp borcun ödenmesini buyurdu. ²⁶Köle yere kapanıp efendisine, ‘Ne olur, sabret! Bütün borcumu ödeyeceğim’ dedi. ²⁷Efendisi köleye acıdı, borcunu bağışlayıp onu salıverdi.

²⁸“Ama köle çıkıp gitti, kendisine yüz dinar borcu olan başka bir köleye rastladı. Onu yakalayıp, ‘Borcunu öde’ diyerek boğazına sarıldı. ²⁹Bu köle yüzüstü yere kapandı, ‘Ne olur, sabret! Borcumu ödeyeceğim’ diye yalvardı. ³⁰Ama ilk köle bunu reddetti. Gitti, borcunu ödeyinceye dek adamı zindana kapattı. ³¹Öteki köleler, olanları görünce çok üzüldüler. Efendilerine gidip bütün olup bitenleri anlattılar.

³²“Bunun üzerine efendisi köleyi yanına çağırdı. ‘Ey kötü köle!’ dedi. ‘Bana yalvardığın için bütün borcunu bağışladım. ³³Benim sana acıdığım gibi, senin de köle arkadaşına acıman gerekmez miydi?’ ³⁴Bu öfkeyle efendisi, bütün borcunu ödeyinceye dek onu işkencecilere teslim etti.

³⁵“Eğer her biriniz kardeşini gönülden bağışlamazsa, göksel Babam da size öyle davranacaktır.”

Boşanmayla İlgili Soru

(Mar.10:1-12)

19 İsa konuşmasını bitirdikten sonra Celile'den ayrılıp Yahudiye'nin* Şeria Irmağı'nın karşı yakasındaki topraklarına geçti. ²Büyük halk toplulukları da O'nun ardından gitti. Hasta olanları orada iyileştirdi.

³İsa'nın yanına gelen bazı Ferisiler*, O'nu denemek amacıyla şunu sordular: “Bir adamın, herhangi bir nedenle karısını boşaması Kutsal Yasa'ya uygun mudur?”

⁴⁻⁵İsa şu karşılığı verdi: “Kutsal Yazılar'ı okumadınız mı? Yaradan başlangıçtan ‘İnsanları erkek ve dişi olarak yarattı’ ve şöyle dedi: ‘Bu nedenle adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak.’ ⁶Şöyle ki, onlar artık iki değil, tek bedendir. O halde Tanrı'nın birleştirdiğini, insan ayırmasın.”

⁷Ferisiler İsa'ya, “Öyleyse” dediler, “Musa neden erkeğin boşanma belgesi verip karısını boşayabileceğini söyledi?”

⁸İsa onlara, “İnatçı olduğunuz için Musa karılarınızı boşamanıza izin verdi” dedi. “Başlangıçta bu böyle değildi. ⁹Ben size şunu söyleyeyim, karısını fuhuştan başka bir nedenle boşayıp başkasıyla evlenen, zina etmiş olur. Boşanan kadınla evlenen de zina etmiş olur ^a.”

¹⁰Öğrenciler İsa'ya, “Eğer erkekle karısı arasındaki ilişki buysa, hiç evlenmemek daha iyi!” dediler.

¹¹İsa onlara, “Herkes bu sözü kabul edemez, ancak Tanrı'nın güç verdiği kişiler kabul edebilir” dedi. ¹²“Çünkü kimisi doğuştan hadımdır, kimisi insanlar tarafından hadım edilir, kimisi de Göklerin Egemenliği uğruna kendini hadım sayar. Bunu kabul edebilen etsin!”

İsa Küçük Çocukları Kutsuyor

(Mar.10:13-16; Luk.18:15-17)

¹³⁻¹⁴O sırada bazıları küçük çocukları İsa'nın yanına getirdiler; ellerini onların üzerine koyup dua etmesini istediler. Öğrenciler onları azarlayınca İsa, “Bırakın çocukları” dedi. “Bana gelmelerine engel olmayın! Çünkü Göklerin Egemenliği böylelerinindir.” ¹⁵Ellerini onların üzerine koyduktan sonra oradan ayrıldı.

Zenginlik ve Sonsuz Yaşam

(Mar.10:17-31; Luk.18:18-30)

¹⁶Adamın biri İsa'ya gelip, “Öğretmenim, sonsuz yaşama kavuşmak için nasıl bir iyilik yapmalıyım?” diye sordu.

¹⁷İsa, “Bana neden iyilik hakkında soru soruyorsun?” dedi. “İyi olan yalnız biri var. Yaşama kavuşmak istiyorsan, O'nun buyruklarını yerine getir.”

¹⁸⁻¹⁹“Hangi buyrukları?” diye sordu adam.

a 19:9 “Boşanan kadınla evlenen de zina etmiş olur” sözleri birçok Grekçe el-yazmasında yoktur. **19:4-5** Yar.1:27; 2:24; 5:2 **19:7** Yas.24:1-4; Mat.5:31 **19:9** Mat.5:32; 1Ko.7:10-11 **19:18-19** Çık.20:12-16; Yas.5:16-20; Lev.19:18

İsa şu karşılığı verdi: “ ‘Adam öldürmeyeceksin, zina etmeyeceksin, çalmayacaksın, yalan yere tanıklık etmeyeceksin, annene babana saygı göstereceksin’ ve ‘Komşunu kendin gibi seveceksin.’ ”

²⁰Genç adam, “Bunların hepsini yerine getirdim” dedi, “Daha ne eksikğim var?”

²¹İsa ona, “Eğer eksiksiz olmak istiyorsan, git, varını yoğunu sat, parasını yoksullara ver; böylece göklerde hazinen olur. Sonra gel, beni izle” dedi.

²²Genç adam bu sözleri işitince üzüntü içinde oradan uzaklaştı. Çünkü çok malı vardı.

²³İsa öğrencilerine, “Size doğrusunu söyleyeyim” dedi, “Zengin kişi Göklerin Egemenliği'ne zor girecek. ²⁴Yine şunu söyleyeyim ki, devenin iğne deliğinden geçmesi, zenginin Tanrı Egemenliği'ne girmesinden daha kolaydır.”

²⁵Bunu işiten öğrenciler büsbütün şaşırıldılar, “Öyleyse kim kurtulabilir?” diye sordular.

²⁶İsa onlara bakarak, “İnsanlar için bu imkânsız, ama Tanrı için her şey mümkündür” dedi.

²⁷Bunun üzerine Petrus O'na, “Bak” dedi, “Biz her şeyi bırakıp senin ardından geldik, kazancımız ne olacak?”

²⁸İsa onlara, “Size doğrusunu söyleyeyim” dedi, “Her şey yenilediğinde, İnsanoğlu* görkemli tahtına oturduğunda, siz, evet arımdan gelen sizler, on iki tahta oturup İsrail'in on iki oymağını yargılayacaksınız. ²⁹Benim adım uğruna evlerini, kardeşlerini, anne ya da babasını, çocuklarını ya da topraklarını bırakan herkes, bunların yüz katını elde edecek ve sonsuz yaşamı miras alacak. ³⁰Ne var ki, birincilerin birçoğu sonuncu, sonuncuların birçoğu da birinci olacak.”

Bağcı Benzetmesi

20 “Göklerin Egemenliği, sabah erkenden bağında çalışacak işçi aramaya çıkan toprak sahibine benzer. ²Adam, işçilerle günlüğü bir dinara anlaşıp onları bağına gönderdi.

³“Saat* dokuza doğru tekrar dışarı çıktı, çarşı meydanında boş duran başka adamlar gördü. ⁴⁻⁵Onlara, ‘Siz de bağa gidip çalışın. Hakkımız neyse, veririz’ dedi, onlar da bağa gittiler.

“Öğleyin ve saat üçe doğru yine çıkıp aynı şeyi yaptı. ⁶Saat beşe doğru çıkınca, orada duran başka işçiler gördü. Onlara, ‘Neden bütün gün burada boş duruyorsunuz?’ diye sordu.

⁷“ ‘Kimse bize iş vermedi ki’ dediler.

“Onlara, ‘Siz de bağa gidin, çalışın’ dedi.

⁸“Akşam olunca, bağın sahibi kâhyasına, ‘İşçileri çağır’ dedi. ‘Sonuncudan başlayarak ilkinde kadar, hepsine ücretlerini ver.’

⁹“Saat beşe doğru işe başlayanlar gelip kâhyadan birer dinar aldılar. ¹⁰İlk başlayanlar gelince daha çok alacaklarını sandılar, ama onlara da birer dinar verildi. ¹¹Paralarını alınca bağ sahibine söylenmeye başladılar: ¹²‘En son çalışanlar yalnız bir saat çalıştı’ dediler. ‘Ama onları günün yükünü ve sıcaklığını çeken bizlerle bir tuttun!’

¹³“Bağ sahibi onlardan birine şöyle karşılık verdi: ‘Arkadaş, sana haksızlık etmiyorum ki! Seninle bir dinara anlaşmadık mı? ¹⁴Hakkını al, git! Sana verdiğimi sonuncuya da vermek istiyorum. ¹⁵Kendi paramla istediğimi yapmaya hakkım yok mu? Yoksa cömertliğimi kıskanıyor musun?’

¹⁶“İşte böylece sonuncular birinci, birinciler de sonuncu olacak.”

İsa Ölüp Dirileceğini Üçüncü Kez Bildiriyor

(Mar.10:32-34; Luk.18:31-34)

¹⁷⁻¹⁸İsa Yerusâlim'e giderken, yolda on iki öğrencisini bir yana çekip onlara özel olarak şunu söyledi: “Şimdi Yerusâlim'e gidiyoruz. İnsanoğlu*, başkâhinlerin ve din bilginlerinin eline teslim edilecek, onlar da O'nu ölüm cezasına çarptıracaklar. ¹⁹O'nunla alay etmeleri, kamçılıyıp çarımha germeleri için O'nu öteki uluslara teslim edecekler. Ne var ki O, üçüncü gün dirilecek.”

Bir Annenin İsteği

(Mar.10:35-45)

²⁰O sırada Zebedi oğullarının annesi oğullarıyla birlikte İsa'ya yaklaştı. Önünde yere kapanarak kendisinden bir dileği olduğunu söyledi.

²¹İsa kadına, “Ne istiyorsun?” diye sordu.

Kadın, “Buyruk ver, senin egemenliğinde bu iki oğlumdan biri sağında, biri solunda otursun” dedi.

²²“Siz ne dilediğinizi bilmiyorsunuz” diye karşılık verdi İsa. “Benim içeceğim kâseden* siz içebilir misiniz?”

“Evet, içebiliriz” dediler.

²³İsa onlara, “Elbette benim kâsemden içeceksiniz” dedi, “Ama sağımda ya da solumda oturmanıza izin vermek benim elimde değil. Babam bu yerleri belirli kişiler için hazırlamıştır.”

²⁴Bunu işiten on öğrenci iki kardeşe kızdılar. ²⁵Ama İsa onları yanına çağırıp şöyle dedi: “Bilirsiniz ki, ulusların önderleri onlara egemen kesilir,

ileri gelenleri de ağırlıklarını hissettirirler. ²⁶Sizin aranızda böyle olmayacak. Aranızda büyük olmak isteyen, ötekilerin hizmetkârı olsun. ²⁷Aranızda birinci olmak isteyen, ötekilerin kulu olsun. ²⁸Nitekim İnsanoğlu*, hizmet edilmeye değil, hizmet etmeye ve canını birçokları için fidiye olarak vermeye geldi.”

İki Körün Gözleri Açılıyor

(Mar.10:46-52; Luk.18:35-43)

²⁹Eriha'dan ayrılırlarken büyük bir kalabalık İsa'nın ardından gitti. ³⁰Yol kenarında oturan iki kör, İsa'nın oradan geçmekte olduğunu duyunca, “Ya Rab, ey Davut Oğlu*, halimize acı!” diye bağırdılar.

³¹Kalabalık onları azarlayarak susturmak istediye de onlar, “Ya Rab, ey Davut Oğlu, halimize acı!” diyerek daha çok bağırdılar.

³²İsa durup onları çağırdı. “Sizin için ne yapmamı istiyorsunuz?” diye sordu.

³³Onlar da, “Ya Rab, gözlerimiz açılsın” dediler.

³⁴İsa onlara acıdı, gözlerine dokundu. O anda yeniden görmeye başladılar ve O'nun ardından gittiler.

İsa'nın Yeruşalim'e Girişi

(Mar.11:1-11; Luk.19:28-40; Yu.12:12-19)

21 ¹⁻²Yeruşalim'e yaklaşıp Zeytin Dağı'nın yamacındaki Beytfaci Köyü'ne geldiklerinde İsa, iki öğrencisini önden gönderdi. Onlara, “Karşınızdaki köye gidin” dedi, “Hemen orada bağlı bir dişi eşek ve yanında bir sığa bulacaksınız. Onları çözüp bana getirin. ³Size bir şey diyen olursa, ‘Rab'bin bunlara ihtiyacı var, hemen geri gönderecek’ dersiniz.”

⁴Bu olay, peygamber aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

⁵“Siyon* kızına deyin ki,
‘İşte, alçakgönüllü Kralın,
Eşeğe, evet sıpaya,
Eşek yavrusuna binmiş
Sana geliyor.’”

⁶Öğrenciler gidip İsa'nın kendilerine buyurduğu gibi yaptılar. ⁷Eşekle sıpayı getirip üzerlerine giysilerini yaydılar, İsa sıpaya bindi. ⁸Halkın büyük bir bölümü giysilerini yolun üzerine serdi. Bazıları da ağaçlardan dal kesip yola seriyordu. ⁹Önden giden ve arkadan gelen kalabalıklar şöyle bağıryorlardı:

“Davut Oğlu'na hozana*!
Rab'bin adıyla gelene övgüler olsun,
En yücelerde hozana!”

¹⁰İsa Yerusâlim'e girdiği zaman bütün kent, “Bu kimdir?” diyerek çalkandı.
¹¹Kalabalıklar, “Bu, Celile'nin Nasıra Kenti'nden Peygamber İsa'dır” diyordu.

İsa Satıcıları Tapınaktan Kovuyor

(Mar.11:15-19; Luk.19:45-48; Yu.2:13-22)

¹²İsa, tapınağın avlusuna girerek oradaki bütün alıcı ve satıcıları dışarı kovdu. Para bozanların* masalarını, güvercin satanların sehpaalarını devirdi.
¹³Onlara şöyle dedi: “‘Evime dua evi denecek’ diye yazılmıştır. Ama siz onu haydut inine çevirdiniz!”

¹⁴İsa tapınaktayken kendisine gelen kör ve kötürümleri iyileştirdi. ¹⁵Ne var ki, başkâhinlerle din bilginleri, O'nun yarattığı harikaları ve tapınakta, “Davut Oğlu'na hozana!” diye bağırın çocukları görünce öfkelenildiler.

¹⁶İsa'ya, “Bunların ne söylediğini duyuyor musun?” diye sordular.
“Duyuyorum” dedi İsa. “Siz şu sözü hiç okumadınız mı? ‘Küçük çocukların ve emziktekilerin dudaklarından kendine övgüler döktürdün.’”
¹⁷İsa onları bırakıp kentten çıktı. Beytanya'ya dönüp geceyi orada geçirdi.

Meyvesiz İncir Ağacı

(Mar.11:12-14,20-24)

¹⁸İsa sabah erkenden kente dönerken acıkmıştı. ¹⁹Yol kenarında gördüğü bir incir ağacına yaklaştı. Ağaçta yapraktan başka bir şey bulamayınca ağaca, “Artık sonsuza dek sende meyve yetişmesin!” dedi. İncir ağacı o anda kurudu.

²⁰Öğrenciler bunu görünce şaşkına döndüler. “İncir ağacı birdenbire nasıl kurudu?” diye sordular.

²¹İsa onlara şu karşılığı verdi: “Size doğrusunu söyleyeyim, eğer imanınız olur da kuşku duymazsanız, yalnız incir ağacına olanı yapmakla kalmazsınız; şu dağa, ‘Kalk, denize atıl’ derseniz, dediğiniz olacaktır.
²²İmanla dua ederseniz, dilediğiniz her şeyi alırsınız.”

İsa'nın Yetkisi

(Mar.11:27-33; Luk.20:1-8)

²³İsa tapınağa girmiş öğretiyordu. Bu sırada başkâhinler ve halkın ileri gelenleri O'nun yanına gelerek, “Bunları hangi yetkiyle yapıyorsun, bu yetkiyi sana kim verdi?” diye sordular.

²⁴İsa onlara şu karşılığı verdi: “Ben de size bir soru soracağım. Bana yanıt verirsiniz, ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylerim. ²⁵Yahya'nın vaftiz etme yetkisi ^a nereden geldi, Tanrı'dan mı ^b, insanlardan mı?”

Bunu aralarında şöyle tartışmaya başladılar: “‘Tanrı'dan’ dersek, bize, ‘Öyleyse ona niçin inanmadınız?’ diyecek. ²⁶Yok eğer ‘İnsanlardan’ dersek... Halkın tepkisinden korkuyoruz. Çünkü herkes Yahya'yı peygamber sayıyor.”

²⁷İsa'ya, “Bilmiyoruz” diye yanıt verdiler.

İsa, “Ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylemeyeceğim” dedi.

İki Oğul Benzetmesi

²⁸“Ama şuna ne dersiniz? Bir adamın iki oğlu vardı. Adam birincisine gidip, ‘Oğlum, git bugün bağda çalış’ dedi.

²⁹“Oğlu, ‘Gitmem!’ dedi. Ama sonra pişman olup gitti.

³⁰“Adam ikinci oğluna gidip aynı şeyi söyledi. O, ‘Olur, efendim’ dedi, ama gitmedi.

³¹“İkisinden hangisi babasının isteğini yerine getirmiş oldu?”

“Birincisi” diye karşılık verdiler.

İsa da onlara, “Size doğrusunu söyleyeyim, vergi görevlileriyle fahişeler, Tanrı'nın Egemenliği'ne sizden önce giriyorlar” dedi. ³²“Yahya size doğruluk yolunu göstermeye geldi, ona inanmadınız. Oysa vergi görevlileriyle fahişeler ona inandılar. Siz bunu gördükten sonra bile pişman olup ona inanmadınız.”

Bağ Kiracıları Benzetmesi

(Mar.12:1-12; Luk.20:9-19)

³³“Bir benzetme daha dinleyin: Toprak sahibi bir adam, bağ dikti, çevresini çitle çevirdi, üzüm sıkma çukuru kazdı, bir de bekçi kulesi yaptı. Sonra bağı bağcılara kiralayıp yolculuğa çıktı. ³⁴Bağbozumu yaklaşınca, üründen kendisine düşeni almaları için kölelerini bağcılara yolladı. ³⁵Bağcılar adamın kölelerini yakaladı, birini dövdü, birini öldürdü, ötekini de taşıladı. ³⁶Bağ sahibi bu kez ilkinden daha çok sayıda köle yolladı. Bağcılar bunlara da aynı şeyi yaptılar. ³⁷Sonunda bağ sahibi, ‘Oğlumcu sayarlar’ diyerek bağcılara onu yolladı.

³⁸“Ama bağcılar adamın oğlunu görünce birbirlerine, ‘Mirasçı bu; gelin, onu öldürüp mirasına konalım’ dediler. ³⁹Böylece onu yakaladılar, bağdan atıp öldürdüler. ⁴⁰Bu durumda bağın sahibi geldiği zaman bağcılara ne yapacak?”

a 21:25 “Yahya'nın vaftiz etme yetkisi”: Grekçe “Yahya'nın vaftizi”.

b 21:25 “Tanrı'dan mı”: Grekçe “Gökten mi”.

21:32 Luk.3:12; 7:29-30 **21:33** Yşa.5:1-7

⁴¹İsa'ya şu karşılığı verdiler: “Bu korkunç adamları korkunç bir şekilde yok edecek; bağı da, ürününü kendisine zamanında verecek olan başka bağcılara kiralayacak.”

⁴²İsa onlara şunu sordu: “Kutsal Yazılar'da şu sözleri hiç okumadınız mı?

‘Yapıcıların reddettiği taş,
İşte köşenin baş taşı oldu.
Rab'bin işidir bu,
Gözümüzde harika bir iş!’

⁴³“Bu nedenle size şunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği sizden alınacak ve bunun ürünlerini yetiştiren bir ulusa verilecek.

⁴⁴“Bu taşın üzerine düşen, paramparça olacak; taş da kimin üzerine düşerse, onu ezip toz edecek.”

⁴⁵Başkâhinler ve Ferisiler, İsa'nın anlattığı benzetmeleri duyunca bunları kendileri için söylediğini anladılar. ⁴⁶O'nu tutuklamak istedilerse de, halkın tepkisinden korktular. Çünkü halk, O'nu peygamber sayıyordu.

Düğün Şöleni Benzetmesi

(Luk.14:15-24)

22 ¹⁻²İsa söz alıp onlara yine benzetmelerle şöyle seslendi: “Göklerin Egemenliği, oğlu için düğün şöleni hazırlayan bir krala benzer. ³Kral şölene davet ettiklerini çağırarak üzere kölelerini gönderdi, ama davetliler gelmek istemedi.

⁴“Kral yine başka kölelerini gönderirken onlara dedi ki, ‘Davetlilere şunu söyleyin: Bakın, ben ziyafetimi hazırladım. Sığırlarım, besili hayvanlarım kesildi. Her şey hazır, buyrun şölene!’

⁵“Ama davetliler aldırmadılar. Biri tarlasına, biri ticaretine gitti. ⁶Öbürleri de kralın kölelerini yakalayıp hırpaladılar ve öldürdüler. ⁷Kral öfkelendi. Ordularını gönderip o katilleri yok etti, kentlerini ateşe verdi.

⁸“Sonra kölelerine şöyle dedi: ‘Düğün şöleni hazır, ama çağırıklarım buna layık değilmiş. ⁹Gidin yol kavşaklarına, kimi bulursanız düğüne çağırın.’ ¹⁰Böylece köleler yollara döküldü, iyi kötü kimi buldularsa, hepsini topladılar. Düğün yeri konuklarla doldu.

¹¹“Kral konukları görmeye geldiğinde, orada düğün giysisi giymemiş bir adam gördü. ¹²Ona, ‘Arkadaş, düğün giysisi giymeden buraya nasıl girdin?’ diye sorunca, adamın dili tutuldu.

¹³“O zaman kral, uşaklarına, ‘Şunun ellerini ayaklarını bağlayın, dışarıya, karanlığa atın!’ dedi. ‘Orada ağlayış ve diş gıcırıtış olacaktır.’”

¹⁴“Çünkü çağrılanlar çok, ama seçilenler azdır.”

Sezar'ın Hakkı Sezar'a

(Mar.12:13-17; Luk.20:20-26)

¹⁵Bunun üzerine Ferisiler çıkıp gittiler. İsa'yı, kendi söyleyeceği sözlerle tuzağa düşürmek amacıyla düzen kurdular. ¹⁶Hirodes* yanlılarıyla birlikte gönderdikleri kendi öğrencileri İsa'ya gelip, “Öğretmenimiz” dediler, “Senin dürüst biri olduğunu, Tanrı yolunu dürüstçe öğrettiğini, kimseyi kayırmadığını biliyoruz. Çünkü insanlar arasında ayırım yapmazsın. ¹⁷Peki, söyle bize, sence Sezar'a* vergi vermek Kutsal Yasa'ya uygun mu, değil mi?”

¹⁸İsa onların kötü niyetlerini bildiğinden, “Ey ikiyüzlüler!” dedi. “Beni neden deniyorsunuz? ¹⁹Vergi öderken kullandığınız parayı gösterin bana!” O'na bir dinar getirdiler. ²⁰İsa, “Bu resim, bu yazı kimin?” diye sordu.

²¹“Sezar'ın” dediler.

O zaman İsa, “Öyleyse Sezar'ın hakkını Sezar'a, Tanrı'nın hakkını Tanrı'ya verin” dedi.

²²Bu sözleri duyunca şaştilar, İsa'yı bırakıp gittiler.

Dirilişle İlgili Soru

(Mar.12:18-27; Luk.20:27-40)

²³⁻²⁴ Ölümünden sonra diriliş olmadığını söyleyen Sadukiler*, aynı gün İsa'ya gelip şunu sordular: “Öğretmenimiz, Musa şöyle buyurmuştur: ‘Eğer bir adam çocuk sahibi olmadan ölürse, kardeşi onun karısını alsın, soyunu sürdürsün.’ ²⁵Aramızda yedi kardeş vardı. İlki evlendi ve öldü. Çocuğu olmadığından karısını kardeşine bıraktı. ²⁶İkincisi, üçüncüsü, yedincisine kadar hepsine aynı şey oldu. ²⁷Hepsinden sonra kadın da öldü. ²⁸Buna göre diriliş günü kadın bu yedi kardeşten hangisinin karısı olacak? Çünkü hepsi de onunla evlendi.”

²⁹İsa onlara, “Siz Kutsal Yazılar'ı ve Tanrı'nın gücünü bilmediğiniz için yanılıyorsunuz” diye karşılık verdi. ³⁰“Dirilişten sonra insanlar ne evlenir, ne de evlendirilir, gökteki melekler gibidirler. ³¹Ölülerin dirilmesi konusuna gelince, Tanrı'nın size bildirdiği şu sözü okumadınız mı? ³²‘Ben İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı'yım’ diyor. Tanrı ölülerin değil, dirilerin Tanrısı'dır.”

³³Bunları işiten halk, O'nun öğretişine şaşıp kaldı.

22:13 Mat.8:12; 25:30; Luk.13:28 **22:23-24** Elç.23:8; **22:23-24** Yas.25:5

22:32 Çık.3:6

En Büyük Buyruk

(Mar.12:28-34; Luk.10:25-28)

³⁴Ferisiler, İsa'nın Sadukiler'i susturduğunu duyunca bir araya toplandılar. ³⁵⁻³⁶Onlardan biri, bir Kutsal Yasa uzmanı, İsa'yı denemek amacıyla O'na şunu sordu: “Öğretmenim, Kutsal Yasa'da en önemli buyruk hangisidir?”

³⁷İsa ona şu karşılığı verdi: “ ‘Tanrının Rab'bi bütün yüreğinle, bütün canınla ve bütün aklınla seveceksin.’ ³⁸İşte ilk ve en önemli buyruk budur. ³⁹İlkinde benzeyen ikinci buyruk da şudur: ‘Komşunu kendin gibi seveceksin.’ ⁴⁰Kutsal Yasa'nın tümü ve peygamberlerin sözleri bu iki buyruğa dayanır.”

Mesih Kimin Oğlu?

(Mar.12:35-37; Luk.20:41-44)

⁴¹⁻⁴²Ferisiler toplu haldeyken İsa onlara şunu sordu: “Mesih'le* ilgili olarak ne düşünüyorsunuz? O kimin oğludur?”

Onlar da, “Davut'un Oğlu” dediler.

⁴³İsa şöyle dedi: “O halde nasıl oluyor da Davut, Ruh'tan esinlenerek O'ndan ‘Rab’ diye söz ediyor? Şöyle diyor Davut:

⁴⁴ ‘Rab Rabbim'e dedi ki,
Ben düşmanlarını
Ayaklarının altına serinceye dek
Sağımda otur.’

⁴⁵Davut O'ndan Rab diye söz ettiğine göre, O nasıl Davut'un Oğlu olur?”

⁴⁶İsa'ya hiç kimse karşılık veremedi. O günden sonra artık kimse de O'na bir şey sormaya cesaret edemedi.

Vay Halinize!

(Mar.12:38-40; Luk.11:39-51; 13:34-35; 20:45-47)

23 ¹⁻²Bundan sonra İsa halka ve öğrencilerine şöyle seslendi: “Din bilginleri* ve Ferisiler* Musa'nın kürsüsünde otururlar. ³Bu nedenle size söylediklerinin tümünü yapın ve yerine getirin, ama onların yaptıklarını yapmayın. Çünkü söyledikleri şeyleri kendileri yapmazlar. ⁴Ağır ve taşınması güç yükleri bağlayıp başkalarının sırtına yüklerler, kendileri ise bu yükleri taşımak için parmaklarını bile oynatmak istemezler.

⁵“Yaptıklarının tümünü gösteriş için yaparlar. Örneğin, hamailerini^a büyük, giysilerinin püsküllerini^b uzun yaparlar. ⁶Şölenlerde başköşeye, havralarda en seçkin yerlere kurulmaya bayılırlar. ⁷Meydanlarda selamlanmaktan ve insanların kendilerini ‘Rabbî*’ diye çağırmasından zevk duyarlar.

⁸“Kimse sizi ‘Rabbî’ diye çağırmasın. Çünkü sizin tek öğretmeniniz var ve hepiniz kardeşsiniz. ⁹Yeryüzünde kimseye ‘Baba’ demeyin. Çünkü tek Babanız var, O da göksel Baba’dır. ¹⁰Kimse sizi ‘Önder’ diye çağırmasın. Çünkü tek önderiniz var, O da Mesih’tir. ¹¹Aranızda en üstün olan, ötekilerin hizmetkârı olsun. ¹²Kendini yücelten alçaltılacak, kendini alçaltan yüceltilecektir.

¹³⁻¹⁴“Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Göklerin Egemenliği’nin kapısını insanların yüzüne kapıyorsunuz; ne kendiniz içeri giriyor, ne de girmek isteyenleri bırakıyorsunuz!^c

¹⁵“Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Tek bir kişiyi dininize döndürmek için denizleri, kıtaları dolaşırsınız. Dininize döneni de kendinizden iki kat cehennemlik yaparsınız.

¹⁶“Vay halinize kör kılavuzlar! Diyorsunuz ki, ‘Tapınak üzerine ant içenin andı sayılmaz, ama tapınaktaki altın üzerine ant içen, andını yerine getirmek zorundadır.’ ¹⁷Budalalar, körler! Hangisi daha önemli, altın mı, altını kutsal kılan tapınak mı? ¹⁸Yine diyorsunuz ki, ‘Sunak üzerine ant içenin andı sayılmaz, ama sunaktaki adağın üzerine ant içen, andını yerine getirmek zorundadır.’ ¹⁹Ey körler! Hangisi daha önemli, adak mı, adağı kutsal kılan sunak mı? ²⁰Öyleyse sunak üzerine ant içen, hem sunağın hem de sunaktaki her şeyin üzerine ant içmiş olur. ²¹Tapınak üzerine ant içen de hem tapınak, hem de tapınakta yaşayan Tanrı üzerine ant içmiş olur. ²²Gök üzerine ant içen, Tanrı’nın tahtı ve tahtta oturanın üzerine ant içmiş olur.

²³“Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Siz nanenin, dereotunun ve kimyonun ondalığını verirsiniz de, Kutsal Yasa’nın daha önemli konularını –adaleti, merhameti, sadakatı– ihmal edersiniz. Ondalık vermeyi ihmal etmeden asıl bunları yerine getirmeniz gerekirdi. ²⁴Ey kör kılavuzlar! Küçük sineği süzer ayırır, ama deveyi yutarsınız!

a 23:5 “Hamail”: Eski Antlaşma’dan alınan bazı ayetlerin içine konduğu, alna ya da sol kola takılan küçük kutu anlamındadır (bkz. Çık.13:9; Yas.6:8,9). **b 23:5** “Püskül”: Dindar Yahudiler, Kutsal Yasa’yı hatırlamak için giysilerinin eteğine dört püskül dikerler (bkz. Say.15:38,39; Yas.22:12). **c 23:13-14** Birçok Grekçe elyazması, “Vay halinize, ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Bir yandan gösteriş için uzun uzun dua edersiniz, öte yandan dul kadınların malını mülkünü sömürsünüz. Bundan ötürü cezanız daha ağır olacaktır” sözlerini de içerir (bkz. Mar.12:40; Luk.20:47). **23:11** Mat.20:25-27; Mar.9:35; 10:43-44; Luk.22:25-26 **23:12** Luk.14:11; 18:14 **23:22** Yşa.66:1; Mat.5:34-35 **23:23** Lev.27:30

²⁵“Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Bardağın ve çanağın dışını temizlersiniz, oysa bunların içi açgözlülük ve taşkınlıkla doludur. ²⁶Ey kör Ferisi! Sen önce bardağın ve çanağın içini temizle ki, dıştan da temiz olsunlar.

²⁷“Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Siz dıştan güzel görünen, ama içi ölü kemikleri ve her türlü pislikle dolu badanalı mezarlara benzersiniz. ²⁸Dıştan insanlara doğru görünürsünüz, ama içte ikiyüzlülük ve kötülükle dolusunuz.

²⁹“Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Peygamberlerin mezarlarını yapar, doğru kişilerin anıtlarını donatırsınız. ³⁰‘Atalarımızın yaşadığı günlerde yaşasaydık, onlarla birlikte peygamberlerin kanına girmezdik’ diyorsunuz. ³¹Böylece, peygamberleri öldürenlerin torunları olduğunuza kendiniz tanıklık ediyorsunuz. ³²Haydi, atalarınızın başlattığı işi bitirin!

³³“Sizi yılanlar, engerekler soyu! Cehennem cezasından nasıl kaçacaksınız? ³⁴İşte bunun için size peygamberler, bilge kişiler ve din bilginleri gönderiyorum. Bunlardan kimini öldürecek, çarımha gereceksiniz. Kimini havralarınızda kamçılacak, kentten kente kovalayacaksınız. ³⁵Böylelikle, doğru kişi olan Habil’in kanından, tapınakla sunak arasında öldürdüğünüz Berekya oğlu Zekeriya'nın kanına kadar, yeryüzünde akıtılan her doğru kişinin kanından sorumlu tutulacaksınız. ³⁶Size doğrusunu söyleyeyim, bunların hepsinden bu kuşak ^a sorumlu tutulacaktır.

³⁷“Ey Yeruşalim! Peygamberleri öldüren, kendisine gönderilenleri taşıyan Yeruşalim! Tavuğun civcivlerini kanatları altına topladığı gibi ben de kaç kez senin çocuklarını toplamak istedim, ama siz istemediniz. ³⁸Bakın, eviniz ıssız bırakılacak! ³⁹Size şunu söyleyeyim: ‘Rab'bin adıyla gelene övgüler olsun!’ diyeceğiniz zamana dek beni bir daha görmeyeceksiniz.”

Sonun Belirtileri

(Mar.13:1-31; Luk.21:5-33)

24 İsa tapınaktan çıkıp giderken, öğrencileri, tapınağın binalarını O'na göstermek için yanına geldiler. ²İsa onlara, “Bütün bunları görüyor musunuz?” dedi. “Size doğrusunu söyleyeyim, burada taş üstünde taş kalmayacak, hepsi yıkılacak!”

³İsa, Zeytin Dağı'nda otururken öğrencileri yalnız olarak yanına geldiler. “Söyle bize” dediler, “Bu dediklerin ne zaman olacak, senin gelişini ve çağın bitimini gösteren belirti ne olacak?”

a 23:36 “Kuşak” ya da “Soy”. **23:27** Elç.23:3 **23:33** Mat.3:7; 12:34; Luk.3:7
23:35 Yar.4:8 **23:35** 2Ta.24:20-21 **23:38** Yer.12:7; 22:5; 26:6 **23:39** Mez.118:26

⁴İsa onlara şu karşılığı verdi: “Sakin kimse sizi saptırmasın! ⁵Birçokları, ‘Mesih* benim’ diyerek benim adımla gelip birçok kişiyi aldatacaklar. ⁶Savaş gürültüleri, savaş haberleri duyacaksınız. Sakin korkmayın! Bunların olması gerek, ama bu daha son demek değildir. ⁷Ulus ulusa, devlet devlete savaş açacak; yer yer kıtlıklar, depremler olacak. ⁸Bütün bunlar, doğum sancılarının başlangıcıdır.

⁹“O zaman sizi sıkıntıya sokacak, öldürecekler. Benim adımdan ötürü bütün uluslar sizden nefret edecek. ¹⁰O zaman birçok kişi imandan sapacak, birbirlerini ele verecek ve birbirlerinden nefret edecekler. ¹¹Birçok sahte peygamber türeyecek ve bunlar birçok kişiyi saptıracak. ¹²Kötülüklerin çoğalmasından ötürü birçoklarının sevgisi soğuyacak. ¹³Ama sonuna kadar dayanan kurtulacaktır. ¹⁴Göksel egemenliğin bu Müjdesi bütün uluslara tanıklık olmak üzere dünyanın her yerinde duyurulacak. İşte o zaman son gelecektir.

¹⁵⁻¹⁶“Peygamber Daniel’in sözünü ettiği yıkıcı iğrenç şeyin* kutsal yerde dikildiğini gördüğünüz zaman –okuyan anlasın– Yahudiye’de bulunanlar dağlara kaçsın. ¹⁷Damda olan, evindeki eşyalarını almak için aşağı inmesin. ¹⁸Tarlada olan, abasını almak için geri dönmessin. ¹⁹O günlerde gebe olan, çocuk emziren kadınların vay haline! ²⁰Dua edin ki, kaçışınız kışa ya da Şabat Günü’ne* rastlamasın. ²¹Çünkü o günlerde öyle korkunç bir sıkıntı olacak ki, dünyanın başlangıcından bu yana böylesi olmamış, bundan sonra da olmayacaktır. ²²O günler kısaltılmamış olsaydı, hiç kimse kurtulamazdı. Ama seçilmiş olanlar uğruna o günler kısaltılacak. ²³Eğer o zaman biri size, ‘İşte Mesih burada’, ya da ‘İşte şurada’ derse, inanmayın. ²⁴Çünkü sahte mesihler, sahte peygamberler türeyecek; bunlar büyük belirtiler ve harikalar yapacaklar. Öyle ki, ellerinden gelse, seçilmiş olanları bile saptıracaklar. ²⁵İşte size önceden söylüyorum.

²⁶“Bunun için size, ‘İşte Mesih çölde’ derlerse gitmeyin. ‘Bakın, iç odalarda’ derlerse inanmayın. ²⁷Çünkü İnsanoğlu’nun* gelişi, doğuda çakıp batıya kadar her taraftan görülen şimşek gibi olacaktır.

²⁸“Leş neredeyse, akbabalar oraya üşüşecek.

²⁹“O günlerin sıkıntısından hemen sonra,

‘Güneş karacak,
Ay ışık vermez olacak,

24:9 Mat.10:22 **24:13** Mat.10:22 **24:15-16** Dan.9:27; 11:31; 12:11
24:17-18 Luk.17:31 **24:21** Dan.12:1; Va.7:14 **24:26-27** Luk.17:23-24
24:28 Eyü.39:30; Luk.17:37
24:29 Yşa.13:10; 34:4; Hez.32:7; Yoe.2:10,31; 3:15; Va.6:12-13

Yıldızlar gökten düşecek,
Göksel güçler sarsılacak.’

³⁰“O zaman İnsanoğlu'nun belirtisi gökte görünecek. Yeryüzündeki bütün halklar ağlayıp dövünecek, İnsanoğlu'nun gökteki bulutlar üzerinde büyük güç ve görkemle geldiğini görecekler. ³¹Kendisi güçlü bir borazan sesiyle meleklerini gönderecek. Melekler O'nun seçtiklerini göğün bir ucundan öbür ucuna dek, dünyanın dört bucağından toplayacaklar.

³²“İncir ağacından ders alın! Dalları filizlenip yaprakları sürünce, yaz mevsiminin yakın olduğunu anlarsınız. ³³Aynı şekilde, bütün bunların gerçekleştiğini gördüğünüzde bilin ki, İnsanoğlu yakındır, kapıdadır. ³⁴Size doğrusunu söyleyeyim, bütün bunlar olmadan bu kuşak ^a ortadan kalkmayacak. ³⁵Yer ve gök ortadan kalkacak, ama benim sözlerim asla ortadan kalkmayacaktır.”

Bilinmeyen Gün ve Saat

(Mar.13:32-37; Luk.12:41-48; 17:26-30,34-36)

³⁶“O günü ve saati, ne gökteki melekler, ne de Oğul bilir; Baba'dan başka kimse bilmez. ³⁷Nuh'un günlerinde nasıl olduysa, İnsanoğlu'nun* gelişinde de öyle olacak. ³⁸Nuh'un gemiye bindiği güne dek, tufandan önceki günlerde insanlar yiyip içiyor, evlenip evlendiriliyorlardı. ³⁹Tufan gelinceye, hepsini süpürüp götürünceye dek başlarına geleceklerden habersizdiler. İnsanoğlu'nun gelişi de öyle olacak. ⁴⁰O gün tarlada bulunan iki kişiden biri alınacak, biri bırakılacak. ⁴¹Değirmende buğday öğüten iki kadından biri alınacak, biri bırakılacak.

⁴²“Bunun için uyanık kalın. Çünkü Rabbiniz'in geleceği günü bilemezsiniz. ⁴³Ama şunu bilin ki, ev sahibi, hırsızın gece hangi saatte geleceğini bilse, uyanık kalır, evinin soyulmasına fırsat vermez. ⁴⁴Bunun için siz de hazır olun! Çünkü İnsanoğlu beklediğiniz saatte gelecektir.

⁴⁵“Efendinin, hizmetkârlarına vaktinde yiyecek vermek için başlarına atadığı güvenilir ve akıllı köle kimdir? ⁴⁶Efendisi eve döndüğünde işinin başında bulacağı o köleye ne mutlu! ⁴⁷Size doğrusunu söyleyeyim, efendisi onu bütün malının üzerinde yetkili kılacak. ⁴⁸⁻⁵¹Ama o köle kötü olur da içinden, ‘Efendim gecikiyor’ der ve öteki köleleri dövmeye başlarsa, sarhoşlarla birlikte yiyip içerse, efendisi, onun beklediği günde, ummadığı saatte gelecek, onu şiddetle cezalandırıp ikiyüzlülerle bir tutacak. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacaktır.”

a 24:34 “Kuşak” ya da “Soy”. **24:30** Dan.7:13; Va.1:7 **24:37** Yar.6:5-8
24:39 Yar.7:6-24 **24:43-44** Luk.12:39-40; Va.3:3; 16:15

On Kız Benzetmesi

25 “O zaman Göklerin Egemenliği, kandillerini alıp güveyi karşılamaya çıkan on kıza benzeyecek. ²Bunların beşi akıllı, beşi akılsızdı. ³Akılsızlar yanlarına kandillerini aldılar, ama yağ almadılar. ⁴Akıllılar ise, kandilleriyle birlikte kaplar içinde yağ da aldılar. ⁵Güvey gecikince hepsini uyku bastı, dalıp uyudular.

⁶“Gece yarısı bir ses yankılandı: ‘İşte güvey geliyor, onu karşılamaya çıkın!’ ⁷Bunun üzerine kızların hepsi kalkıp kandillerini tazelediler.

⁸“Akılsızlar akıllılara, ‘Kandillerimiz sönüyor, bize yağ verin!’ dediler.

⁹“Akıllılar, ‘Olmaz! Hem bize hem size yetmeyebilir. En iyisi satıcılara gidin, kendinize yağ alın’ dediler.

¹⁰“Ne var ki, onlar yağ satın almaya giderlerken güvey geldi. Hazırlıklı olan kızlar, onunla birlikte düğün şölenine girdiler ve kapı kapandı.

¹¹“Daha sonra gelen öbür kızlar, ‘Efendimiz, efendimiz, aç kapıyı bize!’ dediler.

¹²“Güvey ise, ‘Size doğrusunu söyleyeyim, sizi tanımıyorum’ dedi.

¹³“Bu nedenle uyanık kalın. Çünkü o günü ve o saati bilemezsiniz.”

Emanet Para Benzetmesi

(Luk.19:11-27)

¹⁴“Göksel egemenlik, yolculuğa çıkan bir adamın kölelerini çağırıp malını onlara emanet etmesine benzer.

¹⁵“Adam, her birinin yeteneğine göre, birine beş, birine iki, birine de bir talant vererek yola çıktı. ¹⁶Beş talant alan, hemen gidip bu parayı işletti ve beş talant daha kazandı. ¹⁷İki talant alan da iki talant daha kazandı. ¹⁸Bir talant alan ise gidip toprağı kazdı ve efendisinin parasını sakladı.

¹⁹“Uzun zaman sonra bu kölelerin efendisi döndü, onlarla hesaplaşmaya oturdu. ²⁰Beş talant alan gelip beş talant daha getirdi, ‘Efendimiz’ dedi, ‘Bana beş talant emanet etmiştin; bak, beş talant daha kazandım.’

²¹“Efendisi ona, ‘Aferin, iyi ve güvenilir köle!’ dedi. ‘Sen küçük işlerde güvenilir olduğunı gösterdin, ben de seni büyük işlerin başına geçireceğim. Gel, efendinin şenliğine katıl!’

²²“İki talant alan da geldi, ‘Efendimiz’ dedi, ‘Bana iki talant emanet etmiştin; bak, iki talant daha kazandım.’

²³“Efendisi ona, ‘Aferin, iyi ve güvenilir köle!’ dedi. ‘Sen küçük işlerde güvenilir olduğunı gösterdin, ben de seni büyük işlerin başına geçireceğim. Gel, efendinin şenliğine katıl!’

²⁴“Sonra bir talant alan geldi, ‘Efendimiz’ dedi, ‘Senin sert bir adam olduğunu biliyordum. Ekmediğin yerden biçer, harman savurmadığın yerden devşirirsin. ²⁵Bu nedenle korktum, gidip senin verdiğin talantı toprağa gömdüm. İşte, al paranı!’

²⁶⁻²⁷“Efendisi ona şu karşılığı verdi: ‘Kötü ve tembel köle! Ekmediğim yerden biçtiğimi, harman savurmadığım yerden devşirdiğimi bildiğine göre paramı faize vermeliydin. Ben de geldiğimde onu faiziyle geri alırdım... ²⁸Haydi, elindeki talantı alın, on talantı olana verin! ²⁹Çünkü kimde varsa, ona daha çok verilecek ve o bolluk içinde olacak. Ama kimde yoksa, kendisinde olan da elinden alınacak. ³⁰‘Şu yararsız köleyi dışarıya, karanlığa atın. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacaktır.’ ”

Yargı Günü

³¹“İnsanoğlu* kendi görkemi içinde bütün melekleriyle birlikte gelince, görkemli tahtına oturacak. ³²Ulusların hepsi O'nun önünde toplanacak, O da koyunları keçilerden ayıran bir çoban gibi, insanları birbirinden ayıracak. ³³Koyunları sağına, keçileri soluna alacak.

³⁴“O zaman Kral, sağındaki kişilere, ‘Sizler, Babam'ın kutsadıkları, gelin!’ diyecek. ‘Dünya kurulduğundan beri sizin için hazırlanmış olan egemenliği miras alın! ³⁵Çünkü acıkmıştım, bana yiyecek verdiniz; susamıştım, bana içecek verdiniz; yabancıydım, beni içeri aldınız. ³⁶Çıplaktım, beni giydirdiniz; hastaydım, benimle ilgilendiniz; zindandaydım, yanıma geldiniz.’

³⁷“O vakit doğru kişiler O'na şu karşılığı verecek: ‘Ya Rab, seni ne zaman aç görüp doyurduk, susuz görüp su verdik? ³⁸Ne zaman seni yabancı görüp içeri aldık, ya da çıplak görüp giydirdik? ³⁹Seni ne zaman hasta ya da zindanda görüp yanına geldik?’

⁴⁰“Kral da onları şöyle yanıtlayacak: ‘Size doğrusunu söyleyeyim, bu en basit kardeşlerimden biri için yaptığınızı, benim için yapmış oldunuz.’

⁴¹“Sonra solundakilere şöyle diyecek: ‘Ey lanetliler, çekilin önümden! İblis'le melekleri için hazırlanmış sönmez ateşe gidin! ⁴²⁻⁴³Çünkü acıkmıştım, bana yiyecek vermediniz; susamıştım, bana içecek vermediniz; yabancıydım, beni içeri almadınız; çıplaktım, beni giydirmediniz; hastaydım, zindandaydım, benimle ilgilenmediniz.’

⁴⁴“O vakit onlar da şöyle karşılık verecekler: ‘Ya Rab, seni ne zaman aç, susuz, yabancı, çıplak, hasta ya da zindanda gördük de yardım etmedik?’

25:29 Mat.13:12; Mar.4:25; Luk.8:18 **25:30** Mat.8:12; 22:13; Luk.13:28

25:31 Mat.16:27; 19:28

⁴⁵“Kral da onlara şu yanıtı verecek: ‘Size doğrusunu söyleyeyim, mademki bu en basit kardeşlerimden biri için bunu yapmadınız, benim için de yapmamış oldunuz.’

⁴⁶“Bunlar sonsuz azaba, doğrular ise sonsuz yaşama gidecekler.”

İsa'yı Öldürme Tasarısı

(Mar.14:1-2; Luk.22:1-2; Yu.11:45-53)

26 ¹⁻²İsa bütün bunları anlattıktan sonra öğrencilerine, “İki gün sonra Fısıh Bayramı* olduğunu biliyorsunuz” dedi, “İnsanoğlu* çarmlıha gerilmek üzere ele verilecek.”

³Bu sırada başkâhinlerle halkın ileri gelenleri, Kayafa adındaki başkâhinin sarayında toplandılar. ⁴İsa'yı hıyileyle tutuklayıp öldürmek için düzen kurdular. ⁵Ama, “Bayramda olmasın ki, halk arasında kargaşalık çıkmasın” diyorlardı.

İsa Beytanya'da

(Mar.14:3-9; Yu.12:1-8)

⁶⁻⁷İsa Beytanya'da cüzamlı* Simun'un evindeyken, yanına bir kadın geldi. Kadın kaymaktaşından bir kap içinde çok değerli, güzel kokulu yağ getirmişti. İsa sofrada otururken, kadın yağı O'nun başına döktü.

⁸Öğrenciler bunu görünce kızdılar. “Nedir bu savurganlık?” dediler. ⁹“Bu yağ pahalıya satılabilir, parası yoksullara verilebilirdi.”

¹⁰Söylenenleri farkedен İsa, öğrencilerine, “Kadını neden üzüyorsunuz?” dedi. “Benim için güzel bir şey yaptı. ¹¹Yoksullar her zaman aranızdadır, ama ben her zaman aranızda olmayacağım. ¹²Kadın bu güzel kokulu yağı, beni gömülmeye hazırlamak için bedenimin üzerine boşalttı. ¹³Size doğrusunu söyleyeyim, bu Müjde dünyanın neresinde duyurulursa, bu kadının yaptığı da onun anılması için anlatılacak.”

Yahuda'nın İhaneti

(Mar.14:10-11; Luk.22:3-6)

¹⁴⁻¹⁵O sırada Onikiler'den* biri –adı Yahuda İskariot olanı– başkâhinlere giderek, “O'nu ele verirsem bana ne verirsiniz?” dedi. Otuz gümüş tartıp ona verdiler. ¹⁶Yahuda o andan itibaren İsa'yı ele vermek için fırsat kollamaya başladı.

Fısıh Yemeği

(Mar.14:12-26; Luk.22:7-23; Yu.13:21-30; 1Ko.11:23-25)

¹⁷Mayasız Ekmek Bayramı'nın* ilk günü öğrenciler İsa'nın yanına gelerek, “Fısıh* yemeğini yemen için nerede hazırlık yapmamızı istersin?” diye sordular.

¹⁸İsa onlara, “Kente varıp o adamın evine gidin” dedi. “Ona şöyle deyin: ‘Öğretmen diyor ki, zamanım yaklaştı. Fısıh Bayramı’nı, öğrencilerimle birlikte senin evinde kutlayacağım.’ ” ¹⁹Öğrenciler, İsa’nın buyruğunu yerine getirerek Fısıh yemeği için hazırlık yaptılar.

²⁰Akşam olunca İsa on iki öğrencisiyle yemeğe oturdu. ²¹Yemek yerlerken, “Size doğrusunu söyleyeyim, sizden biri bana ihanet edecek” dedi.

²²Bu söz onları kedere boğdu. Teker teker, “Ya Rab, beni demek istemedin ya?” diye sormaya başladılar.

²³O da, “Bana ihanet edecek olan” dedi, “Elindeki ekmeği benimle birlikte sahana batırandır. ²⁴İnsanoğlu*, kendisi için yazılmış olduğu gibi gidiyor, ama İnsanoğlu’na ihanet edenin vay haline! O adam hiç doğmamış olsaydı, kendisi için daha iyi olurdu.”

²⁵O’na ihanet edecek olan Yahuda, “Rabbî*, yoksa beni mi demek istedin?” diye sordu.

İsa ona, “Söylediğin gibidir” karşılığını verdi.

²⁶Yemek sırasında İsa eline ekmeğe aldı, şükredip ekmeği böldü ve öğrencilerine verdi. “Alın, yiyin” dedi, “Bu benim bedenimdir.” ²⁷Sonra bir kâse alıp şükretti ve bunu öğrencilerine vererek, “Hepiniz bundan için” dedi. ²⁸“Çünkü bu benim kanımdır, günahların bağışlanması için birçokları uğruna akıtılan antlaşma kanıdır. ²⁹Size şunu söyleyeyim, Babam’ın egemenliğinde sizinle birlikte yenisini içeceğim o güne dek, asmanın bu ürününden bir daha içmeyeceğim.”

³⁰İlahi söyledikten sonra dışarı çıkıp Zeytin Dağı’na doğru gittiler.

Petrus'un İnkârı Önceden Bildiriliyor

(Mar.14:27-31; Luk.22:31-34; Yu.13:36-38)

³¹Bu arada İsa öğrencilerine, “Bu gece hepiniz benden ötürü sendeleyip düşeceksiniz” dedi. “Çünkü şöyle yazılmıştır:

‘Çobanı vuracağım,
Sürüdeki koyunlar darmadağın olacak.’

³²Ama ben dirildikten sonra sizden önce Celile’ye gideceğim.”

³³Petrus O’na, “Herkes senden ötürü sendeleyip düşse de ben asla düşmem” dedi.

³⁴“Sana doğrusunu söyleyeyim” dedi İsa, “Bu gece horoz ötmeden beni üç kez inkâr edeceksin.”

³⁵Petrus, “Seninle birlikte ölmem gerekse bile seni asla inkâr etmem” dedi. Öğrencilerin hepsi de aynı şeyi söyledi.

Getsemani Bahçesinde

(Mar.14:32-42; Luk.22:39-46)

³⁶Sonra İsa öğrencileriyle birlikte Getsemani denen yere geldi. Öğrencilerine, “Ben şuraya gidip dua edeceğim, siz burada oturun” dedi. ³⁷Petrus ile Zebedi'nin iki oğlunu yanına aldı. Kederlenmeye, ağır bir sıkıntı duymaya başlamıştı. ³⁸Onlara, “Ölesiye kederliyim” dedi. “Burada kalın, benimle birlikte uyanık durun.”

³⁹Biraz ilerledi, yüzüstü yere kapanıp dua etmeye başladı. “Baba” dedi, “Mümkünse bu kâse* benden uzaklaştırılsın. Yine de benim değil, senin istediğin olsun.”

⁴⁰Öğrencilerin yanına döndüğünde onları uyumuş buldu. Petrus'a, “Demek ki benimle birlikte bir saat uyanık kalamadınız!” dedi. ⁴¹“Uyanık durup dua edin ki, ayartılmayasınız. Ruh isteklidir, ama beden güçsüzdür.”

⁴²İsa ikinci kez uzaklaşıp dua etti. “Baba” dedi, “Eğer ben içmeden bu kâsenin uzaklaştırılması mümkün değilse, senin istediğin olsun.”

⁴³Geri geldiğinde öğrencilerini yine uyumuş buldu. Onların göz kapaklarına ağırlık çökmüştü. ⁴⁴Onları bırakıp tekrar uzaklaştı, yine aynı sözlerle üçüncü kez dua etti.

⁴⁵Sonra öğrencilerin yanına dönerek, “Hâlâ uyuyor, dinleniyor musunuz?” dedi. “İşte saat yaklaştı, İnsanoglu* günahkârların eline veriliyor. ⁴⁶Kalkın, gidelim. İşte bana ihanet eden geldi!”

İsa Tutuklanıyor

(Mar.14:43-50; Luk.22:47-53; Yu.18:3-12)

⁴⁷İsa daha konuşurken, Onikiler'den* biri olan Yahuda geldi. Yanında, başkâhinlerle halkın ileri gelenleri tarafından gönderilmiş kılıçlı sopalı büyük bir kalabalık vardı. ⁴⁸İsa'ya ihanet eden Yahuda, “Kimi öpersem, İsa O'dur, O'nu tutuklayın” diye onlarla sözleşmişti. ⁴⁹Dosdoğru İsa'ya gidip, “Selam, Rabbi*!” diyerek O'nu öptü.

⁵⁰İsa, “Arkadaş, ne yapacaksan yap^{a1}!” dedi. Bunun üzerine adamlar yaklaştı, İsa'yı yakalayıp tutukladılar. ⁵¹İsa'yla birlikte olanlardan biri, ani bir hareketle kılıcını çekti, başkâhinin kölesine vurup kulağını uçurdu. ⁵²O zaman İsa ona, “Kılıcını yerine koy!” dedi. “Kılıç çekenlerin hepsi kılıçla ölecek. ⁵³Yoksa Babam'dan yardım isteyemez miyim sanıyorsun? İstesem, hemen şu an bana on iki tünden* fazla melek gönderir. ⁵⁴Ama böyle olması gerektiğini bildiren Kutsal Yazılar o zaman nasıl yerine gelir?”

a 26:50 “Ne yapacaksan yap” ya da “Bunun için mi geldin?”

⁵⁵Bundan sonra İsa kalabalığa dönüp şöyle seslendi: “Niçin bir haydutmuşum gibi beni kılıç ve sopalarla yakalamaya geldiniz? Her gün tapınakta oturup öğreliyordum, beni tutuklamadınız. ⁵⁶Ama bütün bunlar, peygamberlerin yazdıkları yerine gelsin diye oldu.” O zaman öğrencilerin hepsi O’nu bırakıp kaçtı.

İsa Yüksek Kurul'un Önünde

(Mar.14:53-65; Luk.22:54-55,63-71; Yu.18:13-14,19-24)

⁵⁷İsa’yı tutuklayanlar, O’nu Başkâhin Kayafa’ya götürdüler. Din bilgileriyle ileri gelenler de orada toplanmışlardı. ⁵⁸Petrus, İsa’yı uzaktan, ta başkâhinin avlusuna kadar izledi. Sonucu görmek için içeri girip nöbetçilerin yanına oturdu.

⁵⁹Başkâhinlerle Yüksek Kurul’un* öteki üyeleri, İsa’yı ölüm cezasına çarptırmak için kendisine karşı yalancı tanıklar arıyorlardı. ⁶⁰⁻⁶¹Ortaya birçok yalancı tanık çıktığı halde, aradıklarını bulamadılar. Sonunda ortaya çıkan iki kişi şöyle dedi: “Bu adam, ‘Ben Tanrı’nın Tapınağı’nı yıkıp üç günde yeniden kurabilirim’ dedi.”

⁶²Başkâhin ayağa kalkıp İsa’ya, “Hiç yanıt vermeyecek misin?” dedi. “Nedir bunların sana karşı ettiği bu tanıklıklar?” ⁶³İsa susmaya devam etti. Başkâhin ise O’na, “Yaşayan Tanrı adına ant içmeni buyuruyorum, söyle bize, Tanrı’nın Oğlu Mesih* sen misin?” dedi.

⁶⁴İsa, “Söylediğin gibidir” karşılığını verdi. “Üstelik size şunu söyleyeyim, bundan sonra İnsanoğlu’nun*, Kudretli Olan’ın^a sağında oturduğunu ve göğün bulutları üzerinde geldiğini göreceksiniz.”

⁶⁵Bunun üzerine başkâhin giysilerini yırtarak, “Tanrı’ya küfretti!” dedi. “Artık tanıklara ne ihtiyacımız var? İşte küfürü işittiniz. ⁶⁶Buna ne diyorsunuz?”

“Ölümü hak etti!” diye karşılık verdiler.

⁶⁷⁻⁶⁸Bunun üzerine İsa’nın yüzüne tükürüp O’nu yumrukladılar. Bazıları da O’nu tokatlayıp, “Ey Mesih, peygamberliğini göster bakalım, sana vuran kim?” dediler.

Petrus İsa’yı İnkâr Ediyor

(Mar.14:66-72; Luk.22:56-62; Yu.18:15-18,25-27)

⁶⁹Petrus ise dışarıda, avluda oturuyordu. Bir hizmetçi kız yanına gelip, “Sen de Celileli İsa’yla birlikteydin” dedi.

⁷⁰Ama Petrus bunu herkesin önünde inkâr ederek, “Neden söz ettiğini anlamıyorum” dedi.

a 26:64 “Kudretli Olan”: Tanrı. **26:55** Luk.19:47; 21:37 **26:60-61** Yu.2:19
26:64 Dan.7:13 **26:65-66** Lev.24:16 **26:67-68** Yşa.50:6

⁷¹Sonra avlu kapısının önüne çıktı. Onu gören başka bir hizmetçi kız orada bulunanlara, “Bu adam Nasıralı İsa'yla birlikteydi” dedi.

⁷²Petrus ant içerek, “Ben o adamı tanımıyorum” diye yine inkâr etti.

⁷³Orada duranlar az sonra Petrus'a yaklaşır, “Gerçekten sen de onlardansın. Konuşman seni ele veriyor” dediler.

⁷⁴Petrus kendine lanet okuyup ant içerek, “O adamı tanımıyorum!” dedi.

Tam o anda horoz öttü. ⁷⁵Petrus, İsa'nın, “Horoz ötmeden beni üç kez inkâr edeceksin” dediğini hatırladı ve dışarı çıkıp acı acı ağladı.

Yahuda Kendini Asıyor

(Elç.1:18-19)

27 Sabah olunca bütün başkâhinlerle halkın ileri gelenleri, İsa'yı ölüm cezasına çarptırmak konusunda anlaştılar. ²O'nu bağladılar ve götürüp Vali Pilatus'a teslim ettiler.

³İsa'ya ihanet eden Yahuda, O'nun mahkûm edildiğini görünce yaptığına pişman oldu. Otuz gümüşü başkâhinlere ve ileri gelenlere geri götürdü.

⁴“Ben suçsuz birini ^a ele vermekle günah işledim” dedi.

Onlar ise, “Bundan bize ne? Onu sen düşün” dediler.

⁵Yahuda paraları tapınağın içine fırlatarak oradan ayrıldı, gidip kendini astı.

⁶Paraları toplayan başkâhinler, “Kan bedeli olan bu paraları tapınağın hazinesine koymak doğru olmaz” dediler. ⁷Kendi aralarında anlaşarak bu parayla yabancılar için mezarlık yapmak üzere Çömlekçi Tarlası'nı satın aldılar. ⁸Bunun için bu tarlaya bugüne dek “Kan Tarlası” denilmiştir. ⁹⁻¹⁰Böylece Peygamber Yeremya aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelmiş oldu:

“İsrailoğulları'ndan kimilerinin
O'na biçtikleri değerin karşılığı olan
Otuz gümüşü aldılar;
Rab'bin bana buyurduğu gibi,
Çömlekçi Tarlası'nı satın almak için harcadılar.”

İsa Vali Pilatus'un Önünde

(Mar.15:2-15; Luk.23:3-5,13-25; Yu.18:33-19:16)

¹¹İsa valinin önüne çıkarıldı. Vali O'na, “Sen Yahudiler'in Kralı mısın?” diye sordu.

İsa, “Söylediğin gibidir” dedi.

a 27:4 “Birini”: Grekçe “Kanı”.

27:9-10 Zek.11:12-13

¹²Başkâhinlerle ileri gelenler O'nu suçlayınca hiç karşılık vermedi. ¹³Pilatus O'na, “Senin aleyhinde yaptıkları bunca tanıklığı duymuyor musun?” dedi. ¹⁴İsa tek konuda bile ona yanıt vermedi. Vali buna çok şaşıtı.

¹⁵Her Fısıh Bayramı'nda* vali, halkın istediği bir tutukluyu salıvermeyi adet edinmişti. ¹⁶O günlerde Barabba adında ünlü bir tutuklu vardı. ¹⁷Halk bir araya toplandığında, Pilatus onlara, “Sizin için kimi salıvermemi istersiniz, Barabba'yı mı, Mesih* denen İsa'yı mı?” diye sordu. ¹⁸İsa'yı kıskançlıktan ötürü kendisine teslim ettiklerini biliyordu.

¹⁹Pilatus yargı kürsüsünde otururken karısı ona, “O doğru adama dokunma. Dün gece rüyamda O'nun yüzünden çok sıkıntı çektim” diye haber gönderdi.

²⁰Başkâhinler ve ileri gelenler ise, Barabba'nın salıverilmesini ve İsa'nın öldürülmesini istesinler diye halkı kışkırttılar.

²¹Vali onlara şunu sordu: “Sizin için hangisini salıvermemi istersiniz?” “Barabba'yı” dediler.

²²Pilatus, “Öyleyse Mesih denen İsa'yı ne yapayım?” diye sordu.

Hep bir ağızdan, “Çarmıha gerilsin!” dediler.

²³Pilatus, “O ne kötülük yaptı ki?” diye sordu.

Onlar ise daha yüksek sesle, “Çarmıha gerilsin!” diye bağırışıp durdular.

²⁴Pilatus, elinden bir şey gelmediğini, tersine, bir kargaşalığın başladığını görünce su aldı, kalabalığın önünde ellerini yıkayıp şöyle dedi: “Bu adamın kanından ben sorumlu değilim. Bu işe siz bakın!”

²⁵Bütün halk şu karşılığı verdi: “O'nun kanının sorumluluğu bizim ve çocuklarımızın üzerinde olsun!”

²⁶Bunun üzerine Pilatus onlar için Barabba'yı salıverdi. İsa'yı ise kamçlattıktan sonra çarmıha gerilmek üzere askerlere teslim etti.

Askerlerin İsa'yı Aşağılaması

(Mar.15:16-20; Yu.19:2-3)

²⁷Sonra valinin askerleri İsa'yı vali konağına götürüp bütün taburu başına topladılar. ²⁸O'nu soyup üzerine kırmızı bir kaftan geçirdiler. ²⁹Dikenlerden bir taç örüp başına koydular, sağ eline de bir kamış tutturdular. Önünde diz çöküp, “Selam, ey Yahudiler'in Kralı!” diyerek O'nunla alay ettiler. ³⁰Üzerine tükürdüler, kamışı alıp başına vurdular. ³¹O'nunla böyle alay ettikten sonra kaftanı üzerinden çıkarıp kendi giysilerini giydirdiler ve çarmıha germeye götürdüler.

İsa Çarmıha Geriliyor

(Mar.15:21-32; Luk.23:26-43; Yu.19:17-27)

³²Dışarı çıktıklarında Simun adında Kireneli bir adama rastladılar. İsa'nın çarmihini ona zorla taşıttılar. ³³⁻³⁴Golgota, yani Kafatası denilen yere vardıklarında içmesi için İsa'ya ödle karışık şarap verdiler. İsa bunu tadınca içmek istemedi.

³⁵Askerler O'nu çarmıha gerdikten sonra kura çekerek giysilerini aralarında paylaştılar. ³⁶Sonra oturup yanında nöbet tuttular. ³⁷Başının üzerine,

BU, YAHUDİLER'İN KRALI İSA'DIR

diye yazan bir suç yaftası astılar.

³⁸İsa'yla birlikte, biri sağında öbürü solunda olmak üzere iki haydut da çarmıha gerildi. ³⁹⁻⁴⁰Oradan geçenler başlarını sallayıp İsa'ya sövüyor, “Hani sen tapınağı yıkıp üç günde yeniden kuracaktın? Haydi, kurtar kendini! Tanrı'nın Oğlu'ysan çarmıhtan in!” diyorlardı.

⁴¹⁻⁴²Başkâhinler, din bilginleri ve ileri gelenler de aynı şekilde O'nunla alay ederek, “Başkalarını kurtardı, kendini kurtaramıyor” diyorlardı. “İsrail'in Kralı imiş! Şimdi çarmıhtan aşağı insin de O'na iman edelim. ⁴³Tanrı'ya güveniyordu; Tanrı O'nu seviyorsa, kurtarsın bakalım! Çünkü, ‘Ben Tanrı'nın Oğlu'yum’ demişti.” ⁴⁴İsa'yla birlikte çarmıha gerilen haydutlar da O'na aynı şekilde hakaret ettiler.

İsa'nın Ölümü

(Mar.15:33-41; Luk.23:44-49; Yu.19:28-30)

⁴⁵Öğleyin on ikiden üçe kadar bütün ülkenin üzerine karanlık çöktü. ⁴⁶Saat* üçe doğru İsa yüksek sesle, “Eli, Eli, lema şevaktani?” yani, “Tanrım, Tanrım, beni neden terk ettin?” diye bağırdı.

⁴⁷Orada duranlardan bazıları bunu işitince, “Bu adam İlyas'ı çağırıyor” dediler.

⁴⁸İçlerinden biri hemen koşup bir sünger getirdi, ekşi şaraba batırıp bir kamışın ucuna takarak İsa'ya içirdi. ⁴⁹Öbürleri ise, “Dur bakalım, İlyas gelip O'nu kurtaracak mı?” dediler.

⁵⁰İsa, yüksek sesle bir kez daha bağırdı ve ruhunu teslim etti.

⁵¹O anda tapınaqtaki perde* yukarıdan aşağıya yırtılarak ikiye bölündü. Yer sarsıldı, kayalar yarıldı. ⁵²Mezarlar* açıldı, ölmüş olan birçok kutsal

27:35 Mez.22:18 27:39-40 Mez.22:7; 109:25 27:39-40 Mat.26:61; Yu.2:19

27:43 Mez.22:8 27:46 Mez.22:1 27:48 Mez.69:21 27:51 Çık.26:31-33

kişinin cesetleri dirildi. ⁵³Bunlar mezarlarından çıkıp İsa'nın dirilişinden sonra kutsal kente* girdiler ve birçok kimseye göründüler.

⁵⁴İsa'yı bekleyen yüzbaşı ve beraberindeki askerler, depremi ve öbür olayları görünce dehşete kapıldılar, "Bu gerçekten Tanrı'nın Oğlu'yu!" dediler.

⁵⁵Orada, olup bitenleri uzaktan izleyen birçok kadın vardı. Bunlar, Celile'den İsa'nın ardından gelip O'na hizmet etmişlerdi. ⁵⁶Aralarında Mecdelli Meryem, Yakup ile Yusuf'un annesi Meryem ve Zebedi oğullarının annesi de vardı.

İsa'nın Gömülmesi

(Mar.15:42-47; Luk.23:50-56; Yu.19:38-42)

⁵⁷Akşama doğru Yusuf adında zengin bir Aramatyalı geldi. O da İsa'nın bir öğrencisiydi. ⁵⁸Pilatus'a gidip İsa'nın cesedini istedi. Pilatus da cesedin ona verilmesini buyurdu. ⁵⁹⁻⁶⁰Yusuf cesedi aldı, temiz keten beze sardı, kayaya oyduduğu kendi yeni mezarına yatırdı. Mezarın girişine büyük bir taş yuvarlayıp oradan ayırdı. ⁶¹Mecdelli Meryem ile öteki Meryem ise orada, mezarın karşısında oturuyorlardı.

⁶²⁻⁶³Ertesi gün, yani Hazırlık Günü'nden* sonraki gün, başkâhinlerle Ferisiler Pilatus'un önünde toplanarak, "Efendimiz" dediler, "O aldatıcının, daha yaşarken, 'Ben öldükten üç gün sonra dirileceğim' dediğini hatırlıyoruz. ⁶⁴Onun için buyruk ver de üçüncü güne dek mezarı güvenlik altına alsınlar. Yoksa öğrencileri gelir, cesedini çalar ve halka, 'Ölümden dirildi' derler. Son aldatmaca ilkinden beter olur."

⁶⁵Pilatus onlara, "Yanınıza asker alın, gidip mezarı dilediğiniz gibi güvenlik altına alın" dedi. ⁶⁶Onlar da askerlerle birlikte gittiler, taşı mühürleyip mezarı güvenlik altına aldılar.

İsa'nın Dirilişi

(Mar.16:1-10; Luk.24:1-12; Yu.20:1-10)

28 Şabat Günü'nü* izleyen haftanın ilk günü*, tan yeri ağarırken, Mecdelli Meryem ile öbür Meryem mezarı* görmeye gittiler.

²Ansızın büyük bir deprem oldu. Rab'bin bir meleği gökten indi ve mezara gidip taşı bir yana yuvarlayarak üzerine oturdu. ³Görünüşü şimşek gibi, giysileri ise kar gibi bembeyazdı. ⁴Nöbetçiler korkudan titremeye başladılar, sonra ölü gibi yere yıkıldılar.

⁵Melek kadınlara şöyle seslendi: "Korkmayın! Çarmıha gerilen İsa'yı aradığınızı biliyorum. ⁶O burada yok; söylemiş olduğu gibi dirildi. Gelin,

O'nun yattığı yeri görün. ⁷Çabuk gidin, öğrencilerine şöyle deyin: 'İsa ölümden dirildi. Sizden önce Celile'ye gidiyor, kendisini orada göreceksiniz.' İşte ben size söylemiş bulunuyorum."

⁸Kadınlar korku ve büyük sevinç içinde hemen mezardan uzaklaştılar; koşarak İsa'nın öğrencilerine haber vermeye gittiler. ⁹İsa ansızın karşılına çıktı, "Selam!" dedi. Yaklaşıp İsa'nın ayaklarına sarılarak O'na tapındılar. ¹⁰O zaman İsa, "Korkmayın!" dedi. "Gidip kardeşlerime haber verin, Celile'ye gitsinler, beni orada görecekler."

Nöbetçilerin Getirdiği Haber

¹¹Kadınlar daha yoldayken nöbetçi askerlerden bazıları kente giderek olup bitenleri başkâhinlere bildirdiler. ¹²⁻¹³Başkâhinler ileri gelenlerle birlikte toplanıp birbirlerine danıştıktan sonra askerlere yüklü para vererek dediler ki, "Siz şöyle diyeceksiniz: 'Öğrencileri geceleyin geldi, biz uyurken O'nun cesedini çalıp götürdüler.' ¹⁴Eğer bu haber valinin kulağına gidecek olursa biz onu yatıştırır, size bir zarar gelmesini önleriz." ¹⁵Böylece askerler parayı aldılar ve kendilerine söylendiği gibi yaptılar. Bu söylenti Yahudiler arasında bugün de yaygındır.

Son Buyruk

(*Mar.16:14-18; Luk.24:36-49; Yu.20:19-23; Elç.1:6-8*)

¹⁶On bir öğrenci Celile'ye, İsa'nın kendilerine bildirdiği dağa gittiler. ¹⁷İsa'yı gördükleri zaman O'na tapındılar. Ama bazıları kuşku içindeydi. ¹⁸İsa yanlarına gelip kendilerine şunları söyledi: "Gökte ve yeryüzünde bütün yetki bana verildi. ¹⁹Bu nedenle gidin, bütün ulusları öğrencilerim olarak yetiştirin; onları Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un adıyla ^a vaftiz edin; ²⁰size buyurduğum her şeye uymayı onlara öğretin. İşte ben, dünyanın sonuna dek her an sizinle birlikteyim."

a 28:19 "Adıyla": Grekçe "Adı içine".

28:16 Mat.26:32; Mar.14:28 **28:19** Elç.1:8